KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ HIVATALOS LAPJA

„LÉGY HŰ MINDHALÁLIG ..." (Jel 2,10)
„BUĎ VERNÝ AŽ DO SMRTI ..." (Jel 2,10)

LXXX. évfolyam | 6. szám | Komárom, 2009. június | Ára 35 cent

A TESTVÉREIMET KERESEM

Ha megkérdez majd bennünket a gyermekünk vagy az unokánk, mi is történt 2009. május 22-én Debrecenben, miért gyűltek össze ennyien a Kárpát-medence minden szegletéből, mit kerestek ott, én azt válaszolnám, amit ez a mezőn bolyongó fiatalember felelt arra a kérdésre, hogy mit keres ott: a testvéreimet. Ezért vagyunk együtt, mert rájöttünk, hogy egymás nélkül nem kicsik vagy nagyok vagyunk, hanem csonkák. Azért jöttünk, hogy elhirdessük: Nem akarunk csonka családban élni. A magyar reformátusok családjának együtt kell követnie Krisztust, mert Ő a jövő.

A bibliai történetben *(1Móz 37,12–17)* Józsefet, az egyedül járó álmodozót látjuk, akit apja küld legeltető testvérei után. Nem sejti még az álmodozó, hogy mi vár rá, ha meg is találja őket. A realista, sértődött testvérek kegyetlenül megleckéztetik. Kitaszítják maguk közül. A kút mélyére, majd rabszolgasorba kerül. Úgy tűnik, ők az erősebbek, ők vannak felül, József pedig alulra kerül. Majd sok év után, amikor nagyot változik a csillagok állása, újra találkoznak. Ők, a testvérek. Csakhogy ekkor már József magasodik föléjük. Már-már emberfeletti hatalommal nézhet le rájuk, az éhező, szegény kiszolgáltatottakra. A növekedő ember, József, eléri a növekedés határait. Felette már csak az istenként rettegett fáraó áll egész Egyiptom birodalmában. S ekkor József újra ki tudja mondani az emberi együvé tartozás elemi szavait: a testvéretek vagyok. Ha nem ezt mondaná, saját emberségét tagadná meg, s elvitatná az emberség jogát testvéreitől is.

Testvéreimet keresem – ez a legelemibb, legemberibb motivációja annak, ami ma köztünk történik. Európának ebben a szegletében, ahol oly sokszor csúfoltatott meg emberek, nemzedékek, népek és nemzetiségek embersége. Ahol oly sokszor hitették el, hogy jobb lesz egyikünknek a másik kárára. Ezért több nekünk Európa annál, hogy megelégedjünk azzal: piacot keresünk. Nagyobb terjeszkedési lehetőségeket, több fogyasztót, egységes jogrendet, nagyobb biztonságot. Ha nem testvéreinket keressük, vagy elvitatjuk egymástól múltunk, nyelvünk, kultúránk, hitünk jogát, akkor semmi újat nem tudunk kitalálni, akkor csak a régi nótát fújjuk tovább – legfeljebb más hangszerelésben. A hit emberei nem lehetnek mások, mint álmodozó realisták, akik szent makacssággal hiszik, hogy érdemes keresniük testvéreiket. Mert ebben az értelemben is igaz, hogy nem jó az embernek egyedül lenni.

Testvéreimet keresem – ennél többet nem mondhatunk, de ennél kevesebbel sem elégedhetünk meg. Még akkor sem, ha tudjuk, hogy a legszentebb, legigazabb, legemberibb szavakkal is vissza lehetett és vissza lehet élni. Hányszor történt meg, hogy testvért mondtunk, de valójában ellenséget, idegent, vetélytársat gondoltunk. Közös jövőnk akkor lesz emberséges, ha nagyon vigyázunk ezekre a határszavakra, hogy hitünk, emberségünk határain belül maradjunk. Annak a Krisztusnak a követségében járhatunk, aki maga is testvéreit kereste ebben a világban. S amikor az keresztre szegezve kivetette ebből a világból, mint aki számára nincs itt hely, akkor úgy válaszolt, hogy feltámadása után mellénk szegődött az úton. Ez a mi reménységünk, ez marad a világ reménysége is.

Mi történt május 22-én Debrecenben? A magyar reformátusságot ábrázoló kép, amelyet közel kilenc évtizede kiszakítottak a keretéből, újra keretet kapott. A keret nélküli kép mindig sérülékenyebb, a szélei foszladoznak, töredeznek. A keret nem díszítő tartozéka a képnek, hanem védi, óvja, s tartást ad neki. Áldjuk Istent elfogadott alkotmányunk keretéért, amelyik segít összetartani és kiábrázolni Krisztusban megnyert egységünket. **Ámen.**

Bölcskei Gusztáv

Debrecen

Krisztus a jövő, együtt követjük Őt

Május 22-én a debreceni Nagytemplomban a több országban élő és szolgáló magyar református egyházak képviselői által alkotott alkotmányozó zsinat elfogadott egy olyan dokumentumot, amely a részegyházak szorosabb együttműködésének hivatott alapot adni.

Vad Zsigmond debreceni esperes igeolvasását és imádságát követően a résztvevőket a vendéglátó püspök, **Bölcskei Gusztáv** köszöntötte, aki hangsúlyozta: nemzetünk léte sosem függött államhatároktól. Majd tolmácsolta több nemzetközi szervezet és testvéregyház áldáskívánását, illetve felolvasta Sólyom László köztársasági elnök levelét, aki szerint: *„A magyar igazolvány bevezetése óta nem történt hasonló horderejű pozitív lépés, mint ez a mostani, amely nem csupán valamely szomszédos ország magyarságát érinti, hanem az összes magyar nemzetrészt a Kárpát-medencében, s szám szerint is milliókat."* Köszöntötte a tanácskozást **Kósa Lajos,** Debrecen polgármestere is, aki megemlítette: a város már sok nagy horderejű eseménynek adott otthont, majd öntudatosan megkérdezte, hol máshol is lehetett volna ez az ülés.

Ez követően a zsinat megválasztotta moderátornak **Tonk István** erdélyi főgondnokot, illetve a jegyzőket. A számbavétel során kiderült, hogy 103 tag van jelen (a 120 helyből egyházunk tíz helye betöltetlen, mivel a zsinat nem ratifikálta az alkotmányt, így képviselőink tanácskozási joggal

(Folytatás a 14. oldalon)

Gyüre Lajos

BESZÉLGETÉS AZ ÚRRAL

Az öregséggel, jó vagy rossz,
lassan, lassan megbékülök.
Csak a lélek, az ne váltson
hamisra, mint repedt tülök.

Csak az agy őrizze frissen
a mát, a tegnapot, s a múlt
feledt dolgait akkor is,
ha már a kép régi, avult.

Addig is, míg el kell menni,
a szív, csak az maradjon tiszta,
mint azúr égbolt, s ha kéred,
Uram, úgy nyújtanám vissza.

Ha már nincs más, csak délibáb,
tűnő semmi, csak az emlék,
mintha mindig új és újabb
ismeretlen felé mennék.

S míg innám a hűs étert, mint
templomi orgona lelke,
tüdőm, e nyúzott fújtató
úgy telne-apadna fel-le.

A gerinc oszlopa bírná,
s tartana omló templomot,
az oltárt, lélek szentélyét,
melyből az ima kikopott.

S a láb, ha nem lép, csak csosszan,
kéveként nem dőlne – hullna.
Uram! Csak ennyit. Egy szócskát!
Szólnál: várhat még az urna!

Az ÚR színe előtt

Felséges, rejtelmes Isten, életnek és halálnak szabados Ura, fájó szívem Téged tapasztal, büszke fejem ostorod súlya alatt hajlik a földre. Tűz és vihar vagy, én pedig fűszál és féreg. Amíg átzúgsz felettem, érez minden tagom, csontjaimnak megoszlattatásáig, de Téged imád bennem a lélek, amely szinte kiszakad szívemből. Nem tehetek egyebet, mint hogy Jóbbal felnyögök Hozzád: kezeid formáltak engem és mégis megrontasz engem? Mint valami agyagedényt, úgy készítettél engem, és ismét porrá kell lennem! (Jób 10,8–9). Az asszonytól született ember rövid életű és háborúságokkal bővelkedő. Mint a virág kinyílik és elhervad, és eltűnik, mint az árnyék, és nem állandó (Jób 14,1–2). Azért arra kérlek, engedd, hogy hitemmel megragadjalak. Hatalmasodj el felettem, hogy én megaláztassam. Váljam semmivé, hogy teremthess újjá. Értelemfeletti a Te haragod, de mennyivel inkább az a Te jóvoltod. Fájdalmam mérheti örömeimet és felmagasztaltatásom ezerszer nagyobb lehet, mint megaláztatásom. Porban és hamuban kiáltok Hozzád, erős, hatalmas Isten, mutasd meg nekem a Te szabadításodat! **Ámen.**

(Ravasz László)

DOKUMENTUM

Az Alkotmányozó Zsinat üzenete

Isten iránti hálával adjuk hírül, hogy ma, 2009. május 22-én, 11 órakor a magyarországi, kárpátaljai, délvidéki, erdélyi és partiumi részegyházak aláírták a Magyar Református Egyház alkotmányát. Ezzel a lépéssel, közel húszévi fáradozás után mi, magyar reformátusok, évszázados közösségünket ebben a formában juttatjuk kifejezésre.

A magyar reformátusság a reformáció évszázadától megtartotta lelki, szellemi egységét. Összetartozásunkat még történelmi viszontagságok és politikai szándékok sem tudták kikezdeni, így a trianoni döntés és a 2004. december 5-i népszavazás sem tudta szétzilálni közösségünket.

Ezt a közösségünket kifejezi az is, hogy ma együtt ünnepelünk azokkal is, akik már kifejezték csatlakozási szándékukat, vagy még ezt idáig nem tudták megtenni. Ma ezzel a közös alkotmánnyal is kifejezzük és megszilárdítjuk egységünket. Alkotmányunk szerint:

Pár perccel vagyunk az üzenet kihirdetése után

– Egyházunk tagja minden keresztyén, aki a Magyar Református Egyházhoz tartozónak vallja magát, éljen bárhol a világon, és legyen magyar vagy más anyanyelvű.

– Egyházunk a csatlakozó részegyházak zsinati közössége, amely törvényt alkot és megnyilatkozik mindazokban a kérdésekben, melyekre a részegyházak legmagasabb szintű testületei felhatalmazzák.

– Egyházunk alkotmánya biztosítja és szabályozza a Kárpát-medencén kívüli magyar református egyházak csatlakozását is.

– Belső szervezeti rendszerük kialakításában a részegyházak önállóak és függetlenek. Kivételt képeznek ez alól mindazon kérdések, amelyek a közös alkotmányba vagy közös szabályzásra tartoznak.

Jézus Krisztus mondja: *„Én vagyok az út, az igazság és az élet" (Jn 14,6a).* Hisszük és valljuk, hogy Krisztus igazsága szabadít meg minden igazságtalanságból és nyomorúságból. Hisszük, hogy gyógyító hatalma megteremti Benne való egységünket is. Hisszük, hogy ha Őt követjük, a megbékélés eszközei lehetünk minden körülmények között. Hisszük, hogy a magyar reformátusság összefogása Jézus Krisztus egyetemes egyházának egységét és hiteles bizonyságtételét szolgálja, melynek mindnyájan tagjai vagyunk.

Krisztus a jövő, kövessük együtt Őt!

FONTOS A TÁRSADALMI JELENLÉT

A társadalom kíváncsi az egyház szolgálatára

A Csillagpont 2009 imasátrának megépítésére a Firesz tagjai kaptak megbízást. A majdani sátorépítők április elején az alistáli imaházban jöttek össze, hogy lelkileg készüljenek a feladatra. Felkészítésükben egy nap erejéig részt vett Magyarné Balogh Erzsébet, a budapesti székhelyű Református Missziói Központ (RMK) lelkész-igazgatója, akivel az általa vezetett intézményről beszélgettünk.

– A Református Misszió Központot 2006-ban hozta létre a Magyarországi Református Egyház Zsinata, amely az egyház társadalmi misszióit egy intézményben helyezte el. Ezeknek a misszióknak az országos koordinálása, a szolgálatuknak a gyülekezetekhez való szorosabb kapcsolása az intézmény feladata.

– Mit fed a társadalmi misszió kifejezés?

– Az egyház olyan szolgálatát jelenti, amely nem hagyományos gyülekezeti keretek között folyik: tulajdonképpen az egyháznak a társadalom felé kinyújtott kezéről beszélhetünk. Speciális területekről van szó, például börtönökben végzett szolgálat, cigánymisszió, a családsegítő, hallássérült- és siketmisszió, szenvedélybetegek gondozása, kórházon belüli lelkészi szolgálat. Jelenleg tizenegy ilyen országos misszióról beszélünk.

– Ha jól értem, akkor a társadalmilag lecsúszott személyek vagy fogyatékkal élők gondozása a szempont.

– Igen, a hátrányos helyzetben lévő, elesett, háttérbe szorult, szenvedélybetegséggel küszködő és valamilyen testi vagy szellemi fogyatékkal élő emberek, illetve azok a speciális helyzetben levők, akik hosszabb ideig börtönben, kórházban tartózkodnak a mi területünk.

– Szorult helyzetben az ember rendszerint nyitottabb az igére. De mi a helyzet azokkal, akik tisztes polgári életet élnek, csak éppen nem Krisztus-hívők. Velük egyáltalán nem foglalkoznak?

– Így direktben nem, viszont az elmúlt három év alatt olyan tapasztalatra tettem szert, hogy a társadalom nagy része igen fogékony az egyház azon szolgálatai iránt, melyek a célcsoportokat érintik. Nagyon sokan támogatólag felajánlják a szolgálataikat, vagy ha megszólítjuk őket, készségesek és nyitottak, hogy együttműködjenek velünk. Például egyes célcsoportok, mondjuk a cigánymisszió terén együttműködünk önkormányzatokkal, pedagógusokkal, védőnőkkel.

– És amint említette, együttműködnek az egyházzal is…

– Gyülekezeti lelkész voltam huszonegy éven keresztül, tehát gyülekezeti lelkészi szemmel és fejjel tekintek ezekre a szolgálatokra. Úgy látom, az egyházközségeinkben sok olyan erőforrás van, amik megmozgathatók, hogy az egyes gyülekezetek területén élő sérültek, szenvedélybetegek, elhagyottak irányában valamilyen szolgálatot végezhessen maga az egyházközség. Úgy gondolom, ezekre az emberekre nagy szükségük van a misszióknak, és a gyülekezeteknek is szükségük lehet azoknak a speciális ismereteknek az elsajátítására, amelyekkel a missziók rendelkeznek. Ezért a gyülekezeti hátteret nagyra értékelve keressük a kapcsolatot a lelkészekkel: oda-vissza működik a misszió.

– Több mint két évtizednyi gyülekezeti lelkészség nagy tapasztalatot jelent. Miért adta fel a kecskeméti gyülekezeti lelkészi állását? Mi motiválta, hogy ennek a szolgálatnak az élére álljon? Hogyan tekint a misszió fontosságára?

– Nem valaminek az élére való állás, hanem a Szentháromság Istennek a szolgálata motivált mind a gyülekezeti lelkészségre, mind pedig arra, hogy ún. intézeti lelkészként végezzem az egyházban tovább a szolgálatomat. Már gyülekezeti lelkészként is nagyon sok missziói területtel megismerkedtem Bács-Kiskunban, és láttam, hogy ez egy hiányterület. Nagyon fontosnak tartom az egyháznak az egyházi kereteken kívüli szolgálatát, hisz a társadalom nagyon kíváncsi rá. Igazából egy meghívást kaptam erre az intézményi szolgálatra. Fél évig még maradtam Kecskeméten, de beláttam: sem a távolság, sem a munkával járó országjárás miatt nem lehet ezt gyülekezeti lelkészi szolgálat mellett végezni.

Magyarné Balogh Erzsébet, az RMK igazgatója. (Kis Lukács felvétele)

– Hogyan áll össze a munkatársi kör?

– Harminchárom főállású munkatársa van a központnak. A munkatársi létszám a misszióvezetőkből, az ő közvetlen munkatársaikból, illetve nagyon sok önkéntesből áll. A központi irodának rajtam kívül még három munkatársa van: egy lelkész, egy szociális munkás, aki a pályázati területekért felel, és van egy adminisztrátor, pénzügyes munkatársunk.

– A főállásúak közt mennyi a lelkész?

– Mindössze nyolc. És azt is örömmel mondom, hogy nem csak a nevünk missziói központ, hanem elkötelezetten foglalkoztatunk, alkalmazunk megváltozott munkaképességű embereket: három teljesen siket munkatársunk van, ketten pedig csökkent munkaképességűek.

– Milyen kapcsolatban állnak a Magyarországi Református Egyház Missziói Irodájával?

– 2006-ig a Missziói Irodához tartoztak a társadalmi missziók. Azóta szakmai felügyeletként van jelen az RMK életében. Ahhoz, hogy a gyülekezeti lelkészekhez eljuthassak, nagyon fontos segítőtársaim az egyházmegyei és egyházkerületi missziói előadók, akikkel a Missziói Iroda tart szoros kapcsolatot. Egyébként az RMK önálló intézmény.

– Fizikailag is elkülönülnek?

– Ott indultunk az Abonyi utcai székházban, de kinőttük az egy-két kis helyiséget. Most a XV. kerületben, az Alag u. 3. alatt működik az RMK. Nincs minden egy fedél alatt, de itt van több olyan missziónak is a központi irodája, amelyik nem rendelkezik saját telephellyel.

– Mennyire tud az RMK kitekinteni a határon túli területekre? Most a Csallóközben beszélgetünk, de beszélgethetnénk a Székelyföldön vagy a Délvidéken is?

– Igen, nemrég a zsoboki árvaházban jártam, voltam Kolozsvárott, Nagyváradon pedig az ökumenikus imahét keretében. Fontosabb viszont, hogy 2006 őszén elkezdtük a Kárpát-medencei társadalmi missziók, szakmissziók összegyűjtését.

– Végül hadd kérdezzem egy számadatról. A TÁRKI Társadalomkutatási Zrt. a Biblia éve kapcsán elvégzett felmérése szerint a magyarországi felnőtt lakosság két százaléka, mintegy 160 ezer ember olvas naponta Bibliát, miközben a háztartások közel 60 százalékában van Biblia. Mi a véleménye erről?

– Meglep, és kevésnek tartom. Sajnos nem vagyok arra felkészülve, hogy meg tudnám mondani, mennyi az eladott Bibliaolvasó kalauz száma, mert az iránymutató lenne, legalábbis a református egyházon belül. És ha hozzáveszem a többi történelmi egyházat vagy a szabadkeresztyén egyházakhoz járó embereket, ez a szám kevés. Egyébként kívánnám, hogy a húszszorosa legyen statisztikailag is, talán akkor nem lenne az országunk olyan elesett lelki-szellemi állapotban!

A. Kis Béla

ELSŐ TALÁLKOZÁSOM TESTVÉREIMMEL

Nélkülözhetetlen az idősek bizonyságtétele

Elmúltam már tizenöt éves, és még nem ismertem három testvéremet. Én az árván maradt hét testvér közül harmadmagammal a kiskoszmályi, majd a komáromi református árvaházba kerültem, ketten pedig a beretkei református árvaházban találtak otthonra. A két legidősebb testvérünk Kisújfalun élt hihetetlen nyomorúságban. Ahogy felnőttem, egyre jobban vágyódtam megismerni a távolabb élő testvéreimet. Ezért mindennap azért imádkoztam, tegye Isten lehetővé találkozásunkat, hogy végre megismerhessem őket. Imám meghallgatásra talált.

Először a két legidősebb testvéremmel jött létre a találkozás. Az árvaházunktól negyven kilométerre, Kisújfalun laktak vályogból épített kis viskóban. A falu legszegényebbjei voltak. Pénzük nem volt, ezért a negyvenkilométeres utat gyalog tették meg mezítláb, hogy végre láthassák legfiatalabb testvérüket. Nagyon fáradtan érkeztek, alig hoztak magukkal valamit, de az arcuk ragyogott az örömtől, hogy találkozhattunk. Úgy öleltek, csókoltak, simogattak, mintha édesanyámat akarták volna pótolni. Több mint húsz év különbség volt közöttünk. Kipakolták a mákos pogácsákat, és én boldogan fogyasztottam el szerény ajándékukat. Közben hálát adtunk Istennek a találkozás létrejöttéért. Szegények egész éjjel villanyfényben aludtak, mert ismeretlen fogalom volt számukra a villany, és hiába akarták elfújni az égő lámpákat, azok csak nem aludtak el. Nagyon csodálkoztak ezen, végül is feladták a harcot, és úgy aludtak el, hogy egész éjjel égett náluk a villany…

Másnap el kellett búcsúznunk. Kissé restelkedtek, hogy nem tudtak mást hozni, sem pénzt adni, csak mákos pogácsát, de én többre tartottam az ő ragaszkodásukat, szeretetüket és azt, hogy vállalták ennek a hosszú útnak a fáradalmait. Könnyes szemmel, de boldogan mondtam el nekik, hogy Isten milyen csodálatosan gondoskodik rólam. Mindketten sírva búcsúztak, de boldogan, mert hosszú idő után végre láthatták legkisebb testvérüket. A hazamenet újra negyven kilométert jelentett számukra, amit ismét csak mezítláb tettek meg. Kimondhatatlanul boldog voltam, hogy ha rövid időre is, de együtt lehettünk. Gyermeki imával adtam hálát ezért Istennek.

Még megrendítőbb volt Jutka néném val való találkozásunk. Én akkor már tizenhat éves voltam, amikor készültem az első találkozásunkra. Jutka néném a tőlünk kétszáz kilométerre levő beretkei református árvaházban nevelkedett, és a találkozásra csak tizenöt év után, 1943-ban kerülhetett sor. Szorongó érzésekkel mentem, vajon milyen lehet az a testvérem, akit eddig még nem láttam? A vasútállomástól másfél kilométeres út vezetett az én néném hez. Egész úton azon tűnődtem, megismerem-e az én ismeretlen testvéremet. Amikor aztán megérkeztem,

a vályogház ajtaja előtt ott állt egy csodálatosan szép, kedves leány: az én drága Jutkám. Egy darabig csak néztük egymást, majd hirtelen egymás nyakába borulva átkaroltuk egymást, és sírtunk, zokogtunk örömünkben. Néném ölelő karjaiban a számomra ismeretlen édesanyám ölelését is éreztem.

Ő nálam öt évvel volt idősebb, emlékezett még édesanyánkra. Mesélni kezdett szüleinkről és saját életéről. Arról, hogyan szolgált cselédlányként egy grófi családban és milyen áldott férjet kapott Istentől. Én pedig elmondtam, Istennek milyen nagy kegyelmét tapasztalom meg a mi árvaházunkban. Sőt, azt is elmondtam, hogy már rendszeresen olvasom a Bibliát, és sok mindent meg is értek belőle. Abban egyeztünk meg, hogy ő is olvasni fogja mindennap a Szentírást. Ennek én nagyon örültem, mert ezzel lelkileg is közel kerülünk egymáshoz. Ezt a csodálatos találkozást elfelejteni sohasem fogom, mert ezzel a találkozással új élet indult el mindkettőnk életében.

Isten ajándékaként nővéremék még hosszú ideig éltek családi boldogságban, gyakran találkoztunk is náluk Beretkén. Ilyenkor mindig örvendező szívvel dicsőítettük Istent a tornaljai református templomban, és otthon citerazenével kísértem a családi együttes éneklését. A legutolsó találkozásunkkor már földi szemeivel látni nem tudott engemet, mert cukorbetegsége miatt mindkét szemére megvakult. Lelki szemeivel viszont annál inkább látott, és érezte a soha el nem múló igaz testvéri szeretetünket. Lélekben együtt maradtunk, és úgy öleltük át egymást, és hallgattuk magnófelvételről bizonyságtevő élettörténéseimet. A felvételt ott is hagytam náluk, hogy többször is meghallgathassák Istenhez térésemet, hogyan lettem Isten gyermeke. Arra kértem, fogadja el ő is Isten bűnbocsátó kegyelmét, térjen hozzá, hogy ő is üdvösségre jusson. Öröm töltött el, hogy e nehéz helyzetében is volt segítőtársa, hűséges és áldozatkész férje, aki szerint az élő szeretet volt bennük és uralkodott köztük nagyon. Mindezek mellett gyermekeik gondoskodó szeretete is körülvette őket.

Sajnos már mindketten befejezték földi életüket, de abban a reménységben élek, hogy Isten szólította haza őket a mennyei hazába. Isten kegyelme folytán a hét testvér közül én még élek, hogy továbbra is szolgálhassam őt, teljesítsem azt az isteni parancsot, hogy: *„Tanítsátok meg ezeket fiaitoknak is…”(5Móz 11,19a)*. Hálás vagyok azért, hogy a hátralevő kegyelmi időmet arra használhatom fel, hogy a még fel nem tárt bizonyságokat továbbadhatom az utókor számára tanulságul. Erre biztat Kovács Mihály 2009. január 12-i igemagyarázatának utolsó mondata is: *„Az idősek bizonyságtétele ma nélkülözhetetlen.”* Ezt én nagyon komolyan veszem, és igyekszem a tőle kapott bölcsességgel teljesíteni is. Ehhez kérem az én mennyei Atyám segítségét.

Szenczi László

ISTEN JELENLÉTÉBEN
A Feltámadásról nevezett Lőrinc testvér

Az utóbbi időben foglalkoztat, miként kerülhetnék közelebb Istenhez, a mindenható Mindenhatóhoz, Jézushoz, a Megváltómhoz. Vizsgálódásaim során eljutottam a keresztyén spiritualitáshoz, magyar – katolikus – kifejezéssel élve: a lelkiséghez. Reformátusság és spiritualitás? Mi ez? – kérdezhetnék. A református spiritualitás a kálvinizmus egyik kevésbé ismert oldala.

A világhálón kerestem, honnan juthatok további, a témával kapcsolatos ismeretekhez. Eljutottam az egyesült államokbeli református Calvin College-hez (USA, Michigan, Grand Rapids), az intézmény speciális kiadójához, amely angol nyelven digitális formában hozzáférhetővé és elérhetővé teszi az összes, teológiai szempontból fontos klasszikust (a Christian Classics Ethereal Library program keretében). A kiadó honlapján, az ajánlott olvasmányok könyvespolcán találkoztam először **Conrad de Meester** belga szerzetes könyvével, a karmelita Lőrinc testvér nevével.

Felkeltette az érdeklődésemet, kutattam tovább. A kiadó nyitólapján találtam róla újabb adatokat, mégpedig **Pan Plantinga,** a Calvin College (egyetem) matematikaprofesszorának méltatását: *„Egyike a legjobb könyveknek, amit valaha is olvastam. Lőrinc, a 17. századi laikus karmelita testvér beszélgetéseit és leveleit tartalmazza. Lőrinc testvér Isten szeretetét tudatosan élvezte, mindent igyekezett Isten tetszésére tenni, bennünket is erre ösztönöznek szavai.”*

Ez után az ajánlás után keresni kezdtem, hol juthatnék hozzá, hogy olvashatnám el. Végül megtaláltam a könyv magyar fordítását, a Sarutlan Kármelita Nővérek adták ki. Beszereztem, elolvastam. Tanulmányoztam, tanulmányozom. A könyv tartalma azonos az alcímével *(Írások és beszélgetések Isten jelenlétének gyakorlatáról)*. Rávezet, hogy élhet a napi tevékenységek, munkálkodások, sürgölődések körforgásában élő, nemegyszer szenvedő ember a mindenható Isten társaságában, hisz *„a cselekvés ideje egyáltalában nem különbözik az imádságétól”.*

A módszer könnyű. Abból áll, hogy nincs. Arra vezet, hogy naponta minél többször legyünk tudatosan Istennel. *„Folyamatosan azon kell lennünk, hogy minden cselekedetünk, különbség nélkül, Istenhez forduló kis beszélgetés legyen, de mesterkéltség nélkül, csak amint a szív tisztaságából és egyszerűségéből fakad.”*

Lélekben, bensőnkben, legnagyobb összpontosításunkat, erőkifejtésünket követelő munkánk

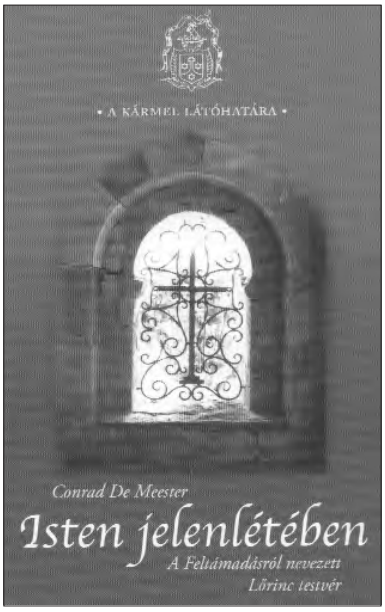

alatt szóljunk hozzá egy szót! Fohászkodjunk! Például, hogy *„Uram, alakíts szíved szerint”.* Ha valami sikerült, köszönjük meg. És legyünk vele! Napjában sokszor és sokszor. Van-e annál tökéletesebb tisztelete Istenünknek, ha mindennapunk forgolódása során sokszor-sokszor hozzá fordulunk, vele beszélünk?

„Mindig Istent és az ő dicsőségét nézzük mindabban, amit teszünk, mondunk és amibe belefogunk… Szilárdan eltökéljük, hogy Isten kegyelmével legyőzünk minden nehézséget, amely a lelki életben elénk adódik… Ha nincs más célunk, mint neki tetszeni és iránta való szeretetből cselekedni, Isten mindig eligazít kételyeinkben.”

Pan Plantinga professzor szerint: *„Lőrinc testvér elsősorban gyakorlati tanácsokat ad, miként juthatunk egyre közelebb Istenhez. A könyv igazi erőssége, hogy bemutatja, hogyan is szeret Isten. Vágyat ébreszt bennünk Isten teljes szívvel való imádására. Felébreszti bennünk életünk minden percében a fájó epekedést, hogy vele, az ő jelenlétében legyünk.”*

Lőrinc testvér egyszerű, könnyen megvalósítható útmutatása, annak követése engem belső békességhez, örömhöz és nyugalomhoz vezetett. Soraiból bizalom, békesség és öröm árad. Mindenkinek nagyon ajánlom!

Batta István

(Sarutlan Kármelita Nővérek, Magyarszék 2005)

Feladvány

Honnan származik a karmeliták neve?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **július 15-ig** nyílt levelezőlapon, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére **(930 10 Dolný Štál 386)**. A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

Az áprilisi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint Kálvin János tevékenységének fő színtere Genf városa volt.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek jutalomban, mégpedig **Gábor Ilona** (Nagykapos), **Gyarmathy Irén** (Tonagörgő) és **Pataki Ilona** (Gömörnánás). Mindhárman a *Barth breviárium* című könyvet kapják.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Éneklésünk változásai (II.)

A kórus szerepe az 1800-as évek elejére megváltozott. Korábban az istentiszteleti éneklést vezette, később viszont – a többszólamú éneklést követve – egyre több dalárda alakult országszerte, melyek a közös gyülekezeti éneklést már nem tekintették feladatuknak, hanem repertoárjuk inkább romantikus vallásos és nemzeti karművekre épült. Így az istentiszteleti éneklés helyett ezek a kórusok inkább temetéseken vagy különböző polgári események alkalmával énekeltek.

A kórus és a gyülekezeti ének tehát szétvált. Viszont ennek az egybeépítésére manapság jó példákat találunk. Ha megpróbáljuk a kórusainkkal a gyülekezeti énekeket több szólamban énekelni, az nem kiszorítja, hanem inkább változatossá teszi a közös éneklést. A kórus és a gyülekezet vegyesen, felváltva énekelhet. Ez az ún. alternatív gyakorlat. Ez megvalósíthatja azt a bibliai verset, amit Pál apostol így ír le: *„...mondjatok egymásnak zsoltárokat, dicséreteket”*. Ez az „egymásnak” – ún. antifonális, váltakozós – éneklés az egyházi és az istentiszteleti éneklésnek egyik lételeme: életeleme.

A harmadik megállapítás, hogy miben volt különbség a reformáció és a mai éneklés között? A református istentiszteleten nem csak strófikus gyülekezeti éneklés kapott helyet. Ez egy énekrendi kérdés. Ma az istentiszteleten van négy vagy helyenként öt énekünk, melyek közül viszont három éneknek csak egy versét szoktuk énekelni, tehát így csak két hosszabb éneket énekelünk. Ebben az jelentene előrelépést, ha ezeket az egyverses énekeket többversszakossá tudnánk tenni. Az istentiszteleten nemcsak bejelentett, bekonferált énekek vannak (az énekek bejelentése úgyis csak újabb szokás), hanem régen a liturgia alkotórésze volt az éneklés, tehát nem többet, hanem gyakrabban énekeltek a reformáció korában. Olyan énekeket, melyekben ez a dialóguselem is megvalósul. Ilyenek a responzórikus énekek, melyekben mindig ismétlődik egy főszakasz, amit a gyülekezet énekel, a kántor pedig mindig továbbénekli az éneket.

Mit és hogyan találtunk meg abból, amit elvesztettünk? A 20. század elején jutottunk el odáig, hogy különböző szellemi áramlatok és különböző mozgalmak ugyanazt erősítették: vissza kell találnunk – nemcsak az éneklésünkben, hanem az identitásunkban és a kulturális értékeinkben is –, és a múltunkkal is más kapcsolatot kell tartanunk.

Mi hagyott nyomot az 1948-as Énekeskönyvünkön? Az első a belmissziói mozgalom volt, az ébredés, mely jelentős mértékű idegen eredetű éneket hozott be a Hozsánna és a Hallelujah! énekeskönyvek által, ugyanis az 1800-as évek református énekeskönyvében a genfi zsoltárdallamokon kívül egyetlen nem magyar dallam szerepelt: az *Uram, a töredelmes szívet Te szereted*. Az 1921-es Énekeskönyvbe *Hozsánna énekek* címmel az utolsó pillanatban betettek egy fejezetet (vasárnapi iskolai használatra cím alatt), amely tizenhárom éneket tartalmazott.

A másik hatás a történelmi kálvinizmusnak a mozgalma volt, amely a kálvini értékekre és természetesen a zsoltáréneklésnek a fontosságára próbálta meg viszszairányítani a református magyarság figyelmét. A zsoltárok megbecsülését és népszerűsítését több ifjúsági mozgalom is segítette. Ez a történelmi kálvinizmus határozta meg, hogy a mostani Énekeskönyvünkben – a korábbiakkal eltérően – hitvallásos szerkezetben, a Heidelbergi káté szerint helyezkednek el az énekek.

A harmadik befolyásoló tényező a liturgiareform volt, amely **Ravasz László** nevéhez kötődik *(Istentiszteleti rendtartás 1927, 1930)*. Ez a reform folytatódott volna a későbbiekben. Ennek köszönhetően találhatóak az Énekeskönyvünkben a 151. és 200. közötti énekek, melyeket sajnos nem tudunk igazán használni (pl. a 157.-et: *Könyörülj rajtunk Úr Isten!,* a 158.-at: *Ha te meg nem tartasz, Uram Isten* és a 177.-et: *Urunk, irgalmazz nékünk* stb.), mert a hozzájuk tartozó liturgia nem készült el. A régi magyar irodalom is hatással volt természetesen arra, hogy a gondolkodás és az érdeklődés a régi dallamok felé fordult.

Miben kellene változtatni, avagy hol kellene ma tartanunk az Énekeskönyvünkben? Először is az „énekeskönyv” fogalma mára már átalakult. Az énekeskönyv ma európai szinten nem csak azt jelenti, amit mi ma a kezünkben tartunk. Máshol az énekeskönyvek tartalmazzák az istentiszteleti rendtartást, kommentárokat, ismertetőket, imádságokat, hitvallás-magyarázatokat, illetve a fejezetekhez illő igeverseket és szakaszokat. 1946 novemberében **Csomasz Tóth Kálmán** írt egy előterjesztést, melynek két befejező pontja idekapcsolódik. Arról szól, hogy a jelentős mértékben megújított Énekeskönyvet hogyan lehet majd használni. Azt mondja, hogy ezt a viszonylag sokrétű és nagy mennyiségű új éneket, amit visszaültettek az Énekeskönyvbe, csak egy nagyon tudatosan tervezett és bizonyos mértékig meghatározott, kötött rendszerben lehet megfelelően kihasználni. Tehát az egyházi évhez és a meglévő énekekhez logikus rendszer szükségeltetik, egyfajta zsoltárperikópa-rendszer, egy meghatározott énekrend.

Az Énekeskönyv anyagát véglegesítő ülés 1948. március 4-én volt. Jegyzőkönyvéből megtudható, hogy egy próbaénekeskönyvről (amelyet ma a kezünkben tartunk) van szó, melybe még nem kerültek bele olyan szövegek (liturgiai rend, úrvacsorai kérdések, katechizmus stb.), melyek a megalkotandó liturgiai reform során még várhatóan változhatnak. Viszont erre a reformra számítva kerültek bele a megújítandó liturgiába szánt állandó énekek (151–200.). A próbajellegét ennek az Énekeskönyvnek nemcsak a nagy mennyiségű új énekanyag, hanem az istentiszteleti rendtartáson még elvégzendő munkák indokolták. Ilyen értelemben ez az Énekeskönyv még ma sem teljes. A történelmi események miatt sajnos megszűnt az ilyen irányú munka, nem készült el a „végleges” Énekeskönyv.

Dr. Bódiss Tamás

(A Magyarországi Református Egyház országos egyházzenei előadója azon előadásának befejező része, amely 2009. március 25-én az SJE Református Teológiai Karán konvokációs előadásként hangzott el.)

Egyházzenei rendezvények

Országos Kántorképző Tanfolyam

Kezdők és haladók számára (A1, A2, B1, B2, C1, C2, D1, D2 és továbbképző csoport).

Időpont: **június 30. – július 19.**

Helyszín: Alistál (az imaház és a református iskola termei)

Részvételi díj: teljes ellátással 70 euró/fő

Jelentkezési határidő: **június 15.**

Aki a tanfolyamot elvégezte, egyházunk által elismert bizonyítványt kap.

VI. Gyermekkórustábor (6–14 évesek részére)

Időpont: **július 27. – augusztus 2.**

Helyszín: Jóka (Betlehem Missziós Központ)

Részvételi díj: teljes ellátással 55 euró

Jelentkezési határidő: **június 30.**

AZ ELSŐ LÉPÉSEK

Tetteinkkel képviseljük Isten feltétlen szeretetét!

Diakóniát végezni: Krisztus szeretetét hirdetni tettekkel; kézzelfoghatóvá, megtapasztalhatóvá tenni a mindennapokban az ő elfogadó, szeretetteljes felénk fordulását. Ennek közvetítése egyik legfőbb eszközünk lehet keresztyén életünk és értékrendünk vonzóvá tételében.

Bizonyára tudjuk és érezzük, hogy napjaink embere többet és jobban ért a tettekből, ezért bizonyságtételünk, Istenhez tartozásunk is hitelesebb lesz, ha alátámasztjuk azt Urunkhoz méltó szolgálattal. Ha ugyanis a mi Urunk a szeretet Istene, akkor a hozzá való tartozásunk is csak úgy lesz nyilvánvalóvá környezetünkben, ha a szeretet cselekedeteit teszszük. Fontos tehát, hogy tetteinkkel képviseljük Isten feltétel nélkül elfogadó szeretetét.

Az első keresztyének is gondoskodtak a szeretetmunka ellátásáról, amikor a munkával a gyülekezet hét férfit, hét diakónust bíz meg *(ApCsel 6,3)*. Ez a történet rávilágított egy fontos dologra, amely befolyásolta egyházunk diakóniájának kiépítését is. A történetben a feladat végzésével egy munkatársi közösséget, egy csoportot bíz meg a gyülekezet. Azt már nem tudhatjuk, mi volt ezen létszám pontos oka – a feladat kiterjedt volta, vagy az igényességre való törekvés –, mindenesetre a diakóniát nem magányos munkások végezték, hanem többen fáradoztak ugyanabban a szolgálatban, közösséget alkotva. Ez a szempont fontossá vált számomra egyházunk diakóniájának megalapozásában.

A diakónia szükségessége a jelenben is kiterjedt, és a szolgálat igényes végzése napjainkban is nagyon áldásos lenne. Diakóniánkat szervezve azonban kiderült, hogy egyházunk nem rendelkezik szervezett diakóniai munkatársi közösséggel: a szolgálatban tevékenykedők javarészt önkéntesként végzik munkájukat, egymásról nem tudva és többnyire egymástól függetlenül. Mivel a munkatársi közösség az egyik fontos eszköze a munkának – akár a közös munkának –, egyházunk diakóniájának kiépítésére a Diakóniai Központ első lépésként egy diakónus munkatársi képzést indított, melyre egyházunk minden gyülekezetéből vártuk a jelentkezőket. A képzés arra hivatott, hogy a munkához kellő ismereteket nyújtson a jelentkezőknek és munkatársi kapcsolatba kösse össze őket. A következőkben erről a képzésről szólnék.

A képzés az esperesi, illetve a lelkészi hivatalokba szétküldött körlevél által volt meghirdetve, és a diakónia iránt érdeklődő vagy azt már végző testvérek jelentkezését vártuk. A kétéves oktatás félévenként kétszer háromnapos alkalmak megtartásával történik. Fontos része a szakmai készség és személyiségfejlesztés és a szakmai ismeret közlése – szemináriumi feldolgozással, mindig szem előtt tartva Krisztus példáját, aki az emberhez való odafordulásban példát adott nekünk.

A képzés témái leginkább magával a segítéssel és a diakónia különböző területeivel kapcsolatosak. Az önismereti

munka része a kommunikációval, kapcsolatépítéssel, konfliktuskezeléssel való foglalkozás. A diakónia szakterületei közül a következő területekről szereznek ismereteket a hallgatók: diakóniatörténet, diakónia különböző célcsoportokkal, a diakónia ügyének menedzselése, a diakónia lehetőségei a gyülekezetépítésben, társadalmi és jogi ismeretek, ellátási formák. Mindezen ismeretek szükségesek ahhoz, hogy napjaink körülményei között jól eligazodva végezhessük munkánkat.

Ugyancsak fontos eleme a kurzusnak a kellő minőségű önismereti munka, melynek célja, hogy minden résztvevő kellően megismerhesse önmaga személyiségét – a természetét, melyet Istentől kapott –, hogy munkája során felhasználhassa annak előnyeit, illetve azért, hogy tudja, mire kell majd jobban odafigyelnie a munka során. Mik és milyenek a képességei, hol vannak önmaga határai. Fontos látnia, hogy mely helyzetekben, mely eseteknél kell jobban ügyelnie gondolataira, érzéseire, hogy ez a nehéz munka emberi gyengeségünk ellenére is felszabadult, örömteli, és áldott lehessen, ne nehezítse meg emberi kimerültség, kiábrándultság. Mindezen ismereteket pedig hálaadással és alázattal fogadjuk, tudva azt, hogy Istenünk az egyedüli Úr minden tudomány felett. Hisszük, hogy az ő kegyelme munkálta, hogy ez a képzés megszerveződhetett.

A képzés lebonyolítását Európa-szerte elismert szakemberek – **dr. Hézser Gábor** és **dr. Fruttus István Levente** – vállalták. Dr. Hézser Gábor lelkész, szupervízor jelenleg a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Teológia Karán a pasztorálpszichológiai mesterképzés oktatója, a mesteri és doktori iskola tagja, a Partiumi Keresztény Egyetem diakónia szaka és a betheli Diakóniai Főiskola (Németország) oktatója. Dr. Fruttus István Levente pszichológus, szupervízor pedig a budapesti Semmelweis Egyetem Mentálhigiéniai Intézetének, illetve a Partiumi Keresztény Egyetem diakónia szakának az oktatója. Képző tanáraink kiterjedt szakmai tudásuk mellett Isten iránti szeretettel és alázattal vezetik az alkalmakat.

A képzés 2009 tavaszán, márciusban indult. Célja tehát, hogy elősegítse a diakóniai együttmunkálkodáshoz szükséges munkatársi közösség kialakulását, és kellően képzett diakónusokat adjon egyházunk szeretetmunkájának kiépítéséhez. Reménykedve a törekvés sikerében, Istenbe vetett bizalommal tekintsünk a jövőbe, hogy az ő akarata szerinti úton vezeti egyházunk szervezett szeretetszolgálatának első lépéseit.

Egyházunk Zsinata az első ülésén hozott döntése alapján támogatja a Diakóniai Központ által indított önkéntes diakónusképzést, a végzettséget igazoló tanúsítványt pedig elismeri.

Szabó Annamária

**Akkor leled majd
örömödet munkádban,
Az élet ünnepe csak
akkor kezdődik majd,
Ha teszel valamit
másokért anélkül,
Hogy magadra
gondolnál,
Önzetlenül,
Csak mert úgy tetszik
neked.**

(Phil Bossman)

Kérünk, keresünk, zörgetünk

A Magyar Református Egyház alkotmánytervezetét az Úr Jézus üzenetével teszem magamévá és ajánlom a Kárpát-medencei református nagygyűlés figyelmébe: *„Annak aratásába küldelek titeket, amit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába állottatok.”*

Ezzel a lelki-szellemi örökséggel meggazdagodva hangsúlyozom, hogy magyar református egyházunk egységének első szervezeti kifejezője nem az 1881-es debreceni alkotmány volt, hanem a több mint két évszázaddal korábbi, 1647-es szatmárnémeti Geleji-kánonok. Ebben a mindmáig becses örökségben a fogalmazó püspök *„egységbe foglalta mindazon egyházi törvényeket, amelyek Erdélyben és Magyarországon már használatban voltak”* (Dr. Bartók György: A Református Egyházak presbyteriális szervezete. Kolozsvár 1904, 100.).

Az 1881. évi debreceni zsinaton – idézem – az a *„magyarországi református egyház”* született meg, amely *„magában foglalta a magyar – szent – koronához tartozó országok területén lévő összes református egyházközségeket”* (Budapesti zsinat 1904, Általános határozatok).

Ez a Debrecenhez kapcsolódó szervezeti egység megszűnt 1920. június 4-én, a trianoni békediktátum folytán. Azonban nem lehet eléggé nyomósítani, hogy a szünetelés csak formai történés volt, mert érdemileg a szervezeti egység – a lelkivel párosulva – épségben maradt és folytatódott a trianoni határok ellenére is 1947. február 10-ig, vagyis a második világháborút lezáró párizsi békediktátumig, amelyet méltán nevezünk – már csak fokozott kegyetlensége miatt is – második Trianonnak.

A szervezeti egységnek ez a továbbélése – 1920 és 1947 között – azt jelenti, hogy az 1907-es budapesti zsinat által újrafogalmazott egyetemes alkotmányt változatlanul kötelezőnek ismerték el – az anyaországgal együtt – az utódállamok részegyházai.

Ilyen adottságok tudatában tanúsítani lehet és kell, hogy az egységes magyar református egyház alkotmánya valóban hatályban maradt az 1947-es párizsi békediktátumig. Az 1881-től 1947-ig terjedő egész kegyelmi időt „felülről jövő” és feledhetetlen „adománynak” tekinthették a szétszakított egyházrészek. Magyarország igazi anyaországot jelentett, a benne élő református anyaegyházzal együtt, ellentétben az 1947 utáni kétszeresen lesújtó – egyházi és állami – mostohasággal. Oly lelki-szellemi és alkotmányos egység létezett a kölcsönösség jegyében, amely mintegy példának és páratlan emlékajándéknak mondható mind a mai napig.

A trianoni–párizsi kifosztottság időszakában olyan kiemelkedő személyiségek állottak a református egyház élén az anyaországban, mint **Ravasz László** és **Révész Imre** püspökök, s Erdélyben a lánglelkű **Nagy Károly** és **Makkai Sándor** küzdőtársak, valamint **Tavaszy Sándor** és **László Dezső** professzor-lelkészek, s a szerbiai Vajdaságban a közismerten szeretett **Ágoston Sándor** püspök. A világiak részéről hasonló nagyrabecsülés vette körül **Balogh Jenő, gróf Bethlen György** és **Béla, Kós Károly** és **Bánffy Miklós** főgondnokokat!

Ebben a „nem lehet” és mégis „lehet” magyar református egyházban – a jelenkori sorvadással ellentétben – a gyarapodás és az anyaméh gyümölcsének elfogadása, úgyszintén a lelki ébredéssel együtt járó diakónia-szeretetszolgálat ékesítették az Úr Krisztus magyar nyelvű földi testét, amely 1947 után nemcsak fizikai létében, hanem szervezeti alkatában is sorvadásnak indult.

A kommunizmus fél évszázada alatt a lelki és szervezeti elszegényedés ellenére is az életben maradás csodáját művelte az őriző és megtartó Úr Krisztus. Az ő akaratát még az egyházellenes hatóságokat önkéntesen kiszolgáló és megalkuvó egyházvezetők – klerikusok és világiak, püspökök és főgondnokok – se tudták megsemmisíteni. Mindössze elerőtelenítették a magyar református egyházat: határokon innen és túl egyaránt.

Az 1989-es Temesvár-szikrájú történelmi fordulat után **Tőkés László** kezdeményezésére ígéretesen beindultak az egységigényű törekvések (Magyar Reformátusok Világszövetsége, Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata), de *A prédikátor könyve* szerinti „rendelt idő” mindmáig nem érkezett el. A hűség és jóakarat képviselőinek be kellett látniuk: *„Ideje van a kövek elhányásának, és ideje a kövek egybegyűjtésének”, „ideje van a hadakozásnak* – még az egyházban is –, *és ideje a békességnek.”*

A Kárpát-medencei magyar református egyház gyülekezetei képviselőinek mostani és itteni jelenléte, valamint az Úr asztalának – a pár évvel előttünk járók példáját követő – szabadtéri megterítése azzal a reménységgel tölt el, hogy a Magyar Református Egyház alkotmánytervezetének meghallgatása nyomán szervezeti alkatában is újból létrejöhet az a zsinat-presbiteri alapon nyugvó egyetemes zsinat, mely végleges formába önti majd a jelenlegi tervezettel útjára bocsátott egyházalkotmányt – nemcsak a Kárpát-medence keretei között, hanem a „földkerekségen élő” magyar reformátusság egészében.

Imádkozzunk, hogy mindnyájunk számára beteljesedjék az Úr Krisztus üzenete: *„Aki kér, mind kap; aki keres, talál; és a zörgetőnek megnyittatik.”* Mi kérünk, keresünk és zörgetünk, hogy az Úr ígérete szerint nekünk is „adassék” és „megnyittassék” az engedelmességbe ágyazott Magyar Református Egyház jövendőbe vezető útja. Imádságunkat „a tegnap és ma és örökké ugyanazon Úr” gondviseléséért könyörögve zárjuk: dicséret és dicsőség adassék néked, a mi remélten megújuló anyaszentegyházunk és drága magyar népünk közösségében. **Ámen.**

Tőkés István

(Elhangzott 2009. május 22-én a debreceni Nagytemplom előtti téren az alkotmányozó zsinat üzenetének kihirdetése után.)

AZ ÖRÖK ISTEN MANDÁTUMÁVAL

Testvéreim! Történelmi emlékezetünk híven őrzi az 1672–1682-es gyászévtized, a várbörtönökbe vetett, gályarab és vértanú prédikátorok-iskolarektorok emlékét, ámbár ez a csapás csak egy viszonylag szűk terület protestánsait – és csak protestánsait – sújtotta. Szemben vele a mögöttünk maradt évtizedek Trianontól a kommunizmus bukásáig és a szigorúan őrzött országhatárokba zárt nemzetállameszme uniós meggyöngüléséig a történelmi ország utódállamainak minden egyházát, az anyaországiakat is fölszámolásra ítélték.

Nem évtizedet, hanem egy egész gyászévszázadot hagytunk magunk mögött, amelyben a szabad lélek, a szabad szellem és a vallás jórészt a magánélet katakombáiba szorult. A gályákon és a börtönökben pár tucat prédikátor és rektor szenvedett és pusztult el, de a gyászévszázadnak keresztyén lelkészek és hívek légiói, zsidó testvéreink százezrei estek áldozatul; intézmények és gyülekezetek százai enyésztek el. Még ötven év, s a szocialista tervgazdálkodás a Szlovákiai Református Keresztyén Egyházat is örökre elsorvasztotta volna. A Trianonban, majd Párizsban darabjaira zúzott Kárpát-medence sérült vagy megmámorosodott kis nemzetei a nyugati és keleti ateista diktatúrák prédájául estek, s újpogány eszméikkel („A múltat végképp eltörölni /…/ A Föld fog sarkából kidőlni /…/ És nemzetközivé lesz…” – énekelték csak pár hete is alak- és névváltogató, trükköző kormánypártotok nagygyűlésének küldöttei az ominózus évtizedek programját) ízzé-porrá zúzták társadalmainkat, szétverték az emberi szolidaritásnak kereteket biztosító belföldi és nemzetközi szervezeteket. Egyházunk alkotmánya az utódállamok politikai kényszeréből szétfejlődött, törvényhozása nemkülönben.

Testvéreim! Mindnyájan Isten gyermekei, alkotmányos királyságának szabad polgárai vagyunk. Az ő birodalmában minden ember egyenlő, alkotmánya a Tízparancsolat, törvényeit Jézus véglegesítette, életünkkel nekik, az Atyának és a Fiúnak kell elszámolnunk.

A Teremtő birodalma nem ismer határokat. *„Adjátok meg azért ami a császáré a császárnak”* – szólt Máté szerint Jézus *(22,21)*, s mint polgárok mi is szót fogadunk neki. Tiszteljük földi országaink törvényeit, adópénzeinket államunk pénztárába fizetjük be, hogy építsenek rajtuk utakat, vasutakat, hidakat, iskolákat, kórházakat, de lelkünk, szellemünk, hitéletünk *(„és ami az Istené, az Istennek”)* fölolvad a református, a keresztyén, az ó- és újszövetségi és az emberi egyetemességben. Istenben és Jézus Krisztusban. A határtalanban.

Nagy közösségek keresik egymás erősítő szövetségét. Katolikus testvéreink a római egyház nemzetek fölötti kánonjai szerint szervezik életüket, a Kárpát-medence hét országába szakított magyar reformátusok egyházi életét pedig közös alkotmányunk fogja szabályozni a svájci reformációt követő egyházak világszervezeteiben. Egymásba kapaszkodunk, jelenlegi és majdani próbáinkhoz megújított egységünkben keresünk megerősítést.

A földön mindenki nőni és erősödni akar, s teszi ezt többnyire mások ellen. Mi is növekedjünk, de ne mások rovására, hanem önmagunkból, táptalajunkból, gyökereinkből, mint a jézusi mustármag, mint Kárpát-medencénk óriástölgyei! Növekedjünk lélekben, de ne feledjük, hogy test is vagyunk, hogy az Úr hús-vér szolgáknak hús-vér testvéreink közösségébe küldött bennünket, hogy őket szolgáljuk! Egyházunknak társadalmi küldetése is van. Egy háromezer éves zsidó-keresztyén mandátum vár arra, hogy országaink és nemzetünk társadalmát Istennek tetsző módon segítsen elrendezni. Egyházunk óriásokat adott nemzetünknek, alapozókat és váteszeket küldött a fórumokra, belső demokráciánk Genf óta ötszáz éve működik és szolgál az oly igen áhított, konszolidált polgári demokrácia mintája gyanánt. Keresnünk és tökéletesítenünk kell a társadalom, a polgárok, a nemzet segítésének eszközeit, a politika sugallásának formáit, de nem a pártoskodás, a végrehajtó kormánypolitika szintjein, hanem a főhatalom, az Istennek, az embernek és nemzetünknek szolgáló fölkentek királyi magasában, nem feledve, hogy egyházunk Istentől és Jézustól nyerte földi küldetésének mandátumát. Pártok, kormányok, politikai formációk jönnek és mennek, de Isten és az ő mandátuma örökkévaló.

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház sajátos, etnikailag kevert összetétele miatt egyelőre nem csatlakozhatott a Magyar Református Egyház alkotmányához, egyházkerületünkben történelmi okokból a confessio egyetemes és a natio – a nyelv, a lingua – partikuláris elve ütközik, és most a kisebb, 19. századi elv győzött az egyetemesség gondolatán, de ahogy VIII. Zsinatának első – hanvai – ülésén ez év április 18-án egyházi parlamentünk kinyilvánította: *„…az országhatárokkal való széttagoltság ellenére is magától értetődőnek tartja a Kárpát-medencei reformátusság egységét. Ez az egység* – folytatja a nyilatkozat – *nem csatlakozás vagy nem csatlakozás kérdése, hanem Istentől kapott ajándék, amely a közös történelmi gyökerekből fakad, kifejezi a máig megőrzött hitvallási és tanításbeli azonosság, megerősítésére pedig ösztönöz az a tény, hogy egyházunk, valamint az egész Kárpát-medencei reformátusság túlnyomó része magyar ajkú és érzelmű.”* Kívülmaradásunk ellenére, folytatja a nyilatkozat: *„…fontosnak tartjuk a Generális Konventen belüli további együttműködést mindazokon a területeken, amelyeket az alkotmány is felsorol, a jogharmonizációs folyamatot is beleértve. Ennek szellemében vesz részt egyházunk a Kárpát-medencei magyar reformátusságnak a közös zsinattal egybekötött hálaadó ünnepi istentiszteletén Debrecenben 2009. május 22-én – bizalommal tekintve az összetartozás jövőbeni munkálására.”*

Ezek után az Úr minden áldását kérem a Magyar Református Egyházra, nemzetünkre, országainkra, felekezeteinkre, minden nemzetére, valamint a Szlovákiai Református Keresztyén Egyházra, egyházkerületünk magyar és szlovák híveire, Istennek egyedül tetsző belső békéjére. Szeressen és áldjon bennünket az örök Isten! **Ámen.**

Koncsol László

(Elhangzott 2009. május 22-én a debreceni Nagytemplom előtti téren az alkotmányozó zsinat üzenetének kihirdetése után.)

Babona helyett: hit

Nemrégiben előadást tartottam Jézus szeretetéről egy keresztyén teadélutánon. Egy fiatalember felajánlotta, hogy hazavisz. Útközben hirtelen megjegyezte:

– Tudod, el kell mondanom neked, hogy én nem hiszem el azt, amit ma elmondtál. Nem hiszek sem Istenben, sem Jézusban.

– Ezt már akkor sejtettem, amikor beszálltam az autódba. Mert ha hinnél Istenben, akkor nem aggattad volna tele az autódat mindenféle mütyürkével és talizmán-figurával.

Akiben nincs meg a bizonyosság, hogy Isten él, annak minden bizonytalan. Mivel nem ismeri Istent, ezért fél ennek a világnak a hatalmasságaitól. Ezért „biztosítja” magát mindenféle talizmánnal és más babonás eszközzel, hogy ne történjék semmi baja.

A Bibliában gyakorta olvasunk e világ „hatalmasságairól” és „elemeiről”. Akik nem hisznek az Úr Jézusban, azok számára ezek az elemek, ezek az elemi hatalmasságok fenyegetést jelentenek. Fenyegetést látnak minden fekete macska megjelenésében. A csillagok kedvezőtlen konstellációjában akár életveszedelmet is látnak. És milyen sokan vannak, akik inkább a horoszkópokban hisznek, mint Istenben. Milyen sokan járnak jósokhoz, kártyavetőkhöz, így akarván biztosítani magukat egy bizonytalan jövővel szemben. És milyen sokan kerülnek ez által a Sátán hatalmi körébe és démonainak hatalmába!

Isten nyomatékosan óv minket attól, hogy akár a legcsekélyebb mértékű kapcsolatunk is legyen ezekkel a hatalmakkal. Ilyen kapcsolatuk a pogányoknak van. Isten gyermekeinek semmiféle közük nem lehet az ilyen praktikákhoz. A *3Móz 20*-ban meg van írva: *„Ha valaki halottidézőhöz és jövendőmondóhoz fordul, és követi őket a paráznaságban, ellene fordulok az ilyen embernek, és kiirtom népe közül” (6. v.).*

Isten megmutatja a szabadság és igaz boldogság felé vezető utat. *„Krisztussal meghaltatok a világ elemei számára…” (Kol 2,20)*. A hívők Krisztus által megszabadulhatnak mindattól, ami ebben a világban félelmet kelt bennük. *„A világon nyomorúságotok van, de bízzatok: én legyőztem a világot” (Jn 16,33)*. Ezek a jó pásztor szavai, akit értünk a keresztre szegeztek, hogy minket kiragadjon a Sátán és a halál kezéből.

Ezért megvallhatjuk: *„Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek” (Jn 8,36)*. A babona helyét elfoglalja a hit, a szolgaságét a szabadság, a sötétségét a világosság.

(Dr. Lothar Gassmann)

Aki Istenben bízik...

félelem nélkül élhet;
annak nincs szüksége babonára vagy más tévhitre;
tud imádkozni;
erőt és bátorságot kap;
hálás;
felelősséget vállal embertársaiért;
a közösség javát keresi, azt szolgálja;
szerény és megelégedett;
megmarad az igazság mellett;
legyőzi az irigységet és nagyravágyást.

Jézus parancsolatai sohasem az életet akadályozzák, hanem azt megtartják, erősítik és segítik.

(Dietrich Boenhoffer)

Fénysugár gyermektábor

A Kassai Magyar Református Egyházközség mellett működő Fénysugár Polgári Társulás 6–13 éves gyerekek részére evangéliumi gyerektábort szervez.

Időpont: **2009. július 12–18.**

Helyszín: Telkibánya (Észak-Magyarország, Kassától kb. 50 kilométerre)

Részvételi díj: 75 euró

Jelentkezési határidő: június 25.

Az objektum kapacitása 65 fő, a beiratkozás a jelentkezés sorrendjében történik.

Jelentkezni lehet az alábbi telefonszámokon: **0907/112 429, 055/6717 312;** e-mail: fulope@fenysugar.sk, info@fenysugar.sk.

Egyéb információk: www.fenysugar.sk

Szeretettel várjuk mindazon gyerekeket, akik szívesen tanulnak játszva, közösségben, a Biblia mellett. A napi programot sok egyéb foglalkozás is gazdagítja.

A veszély neve: okkultizmus

Május 30-át sokan vártuk már, hogy Somorján összegyűlhessünk a Firesz Duna Menti Területi Egysége által szervezett ifjúsági találkozón. Alkalmunk nyílt új embereket megismerni, vagy épp ismerősökkel, barátokkal beszélgetni.

Esztergályos István pozsonyi grafikus előadása révén betekintést nyertünk az okkultizmus különböző ágaiba, amelyek a világban egyre nagyobb teret nyernek. Az előadó személyes élményein keresztül

rávilágított az okkult tanítások veszélyeire, csalásaira. Az „okkult” szó jelentése: rejtett. Az okkultizmus rejtett-titkos dolgokkal foglalkozik. Ez alatt olyan tudást, tanokat értünk, melyek el vannak zárva a természetes emberi megismerés elől, és Isten sem nyilatkoztatta ki őket az embereknek. Ebbe beletartozik pl. a szellemidézés, jóslás, horoszkóp, varázslás, az amulettekbe vetett hit. A bizonyságtétel és előadás után kisebb csoportokra osztódtunk, ahol a témával kapcsolatban beszélgettünk. Elmondtuk saját véleményünket, esetleges tapasztalatainkat, s ezekből kiindulva megpróbáltunk a felmerülő kérdésekre válaszolni.

A nap folyamán volt még természetesen éneklés és játék is, de ami a legfontosabb: az Úr ott volt velünk, mert nélküle ez az egész nem jöhetett volna létre.

Záhorszky Zsuzsanna

FIRESZ

Ifjúsági találkozó

Időpont: **2009. június 27.,** szombat
Helyszín: Tata–Gerecse (túra)

A Zsinati Elnökség 6. üléséről

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Elnöksége a 6. ülésén, amely 2009. május 9-én Hanván volt, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– A Csehtestvér Evangélikus Egyház által az 1989-es események húszéves évfordulója alkalmából 2009. október 14-e és 18-a között szervezendő konferenciára Batta István jókai intézeti lelkipásztort (aki elkészíti egyházunk bemutatását), illetve Anna Hisemová magyarizsépi lelkipásztort delegálja.

– Az Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálat szabályzatának módosítását előkészítő bizottságba Básti Péter zsinati tanácsost delegálja.

– Megbízza A. Kis Béla szerkesztőt, készítse el a Kálvin János születésének 500. évfordulója alkalmából egyházunk által szervezendő ünnepségeket bemutató kiadványt. A Zsinati Elnökség úgy határozott, hogy egyházunk magyar részének Kálvin-konferenciáját 2009. szeptember 15-én Komáromban tartja; megszervezésével Géresi Róbert püspökhelyettest bízza meg. Egyházunk szlovák ajkú tagjai részére 2009. szeptember 13-ra külön konferenciát szervez, megszervezésével Marián Hamari püspökhelyettest bízza meg.

– Tudomásul vette a Személyi Adatok Védelmének Hivatala által egyházunkban végzett ellenőrzés eredményét, és megköszöni Fekete Vince főgondnoknak, hogy kidolgozta Egyetemes Egyházunk számára a személyi adatok védelmének rendszerét. A Zsinati Elnökség felkéri Fekete Vince főgondnokot, készítse el az egyházközségek számára a személyi adatok védelme rendszerének mintáját.

– Felkéri Fazekas László püspököt és Fekete Vince főgondnokot, hogy egyházunk nevében levélben kérjék a személyi adatok védelméről szóló törvény értelmezését, mert az egyházak számára több száz évre visszamenőleg lehetetlen felmutatni az érintettek vagy leszármazottak beleegyezését az adatok kezelésébe.

– Felkéri az egyházmegyék elnökségeit, hogy legkésőbb 2009. június 15-ig tegyenek javaslatot a segédlelkészek szolgálatba történő kirendelésére, illetve áthelyezésére. A javaslatnak tartalmaznia kell az üresedésben levő egyházközségek listáját is.

– A Zsinati Elnökség az esperes-gondnoki értekezleten tárgyalni fog lelkészeink tűzvédelmi, munkavédelmi és polgári védelmi továbbképzéséről. A tárgyalás előkészítésével Fekete Vince főgondnokot és Ján Marcinčák főgodnokhelyettest bízza meg.

– Megbízza Molnár Sándor zsinati főtanácsost, Básti Péter zsinati tanácsost és Kis Jolán levéltárost, hogy a következő elnökségi ülésre dolgozzák ki egyházunk hivatalainak és osztályainak struktúráját.

– 2009. május 31-ig átutaltatja a megjelenő *Református képeslapok Nagy-Magyarországról anno* című kiadvány árát a Misztótfalusi Kis Miklós Református Sajtóközpontnak. A könyvek ára az átvételüket és az egyházközségeknek történő kiosztásukat követően az egyházközségektől begyűjtésre kerül.

– Felszólítja a Barsi Református Egyházmegye esperesét, vizsgálja ki, hogy a Lévai Egyházi Gimnázium igazgatóválasztása folyamán meg lettek-e sértve a vonatkozó egyházi, illetve állami törvények; a vizsgálat eredményéről tájékoztassa a Zsinati Elnökséget.

– 2009. június 27-re, 9.30 órára esperes-gondnoki értekezletet hív össze Hanvára.

A Zsinati Tanács 2. üléséről

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa a 2. ülésén, amelyre 2009. május 9-én Hanván került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Meghallgatásukat követően Hangácsi Krisztina (Felsőlánc) és Milan Bodnár (Magyarbőd) teológusoknak megítélte a lelkészjelölti jogállást.

– Bodnár Noémi prágai segédlelkész áthelyezéséről a következő ülésén fog határozni. A Zsinati Tanács megkéri Churáček Alenát, egyházunk egykori segédlelkészét, hogy a nyár folyamán lássa el a prágai missziói gyülekezetben a szolgálatokat. A Zsinati Tanács a Kálvinista Szemlében meghirdeti a prágai missziói gyülekezet lelkipásztori állását. Az üresedésben levő állásról a Generális Konventen keresztül tájékoztatja a Kárpát-medencei református egyházakat.

– 2009. július 1-jei hatállyal Lami Alexandra tornaljai beosztott lelkészt áthelyezi a Komáromi Református Egyházmegyébe – fél munkaidőben esperesi beosztott lelkésznek, fél munkaidőben pedig egyházmegyei diakóniai lelkésznek.

– Az ifjúsági alap előző évi befizetéseinek terhére a Firesz Duna Menti Területi Egységének az idei rendezvényeire 1500 euró támogatást hagyott jóvá.

– Jóváhagyta a Segélyalap 2009. évi építkezési, missziói és rendkívüli támogatásainak a kifizetését, mégpedig olyan formában, amint azt a kuratóriuma a 2009. május 6-án Rimaszombatban megtartott ülésén javasolta. (A Segélyalap kuratóriuma javasolta a Zsinati Tanácsnak azt is, hogy a lehető legrövidebb időn belül kezdeményezze alkotmányunk egyháztagságra vonatkozó cikkelyének pontosítását, hogy a különböző értelmezésekkel ne lehessen művileg csökkenteni az egyházközség választóinak a számát.)

A Segélyalap kuratóriuma által javasolt rendkívüli építkezési támogatás: Kereszt (toronyjavítás vihar után): 750 euró.

A Segélyalap kuratóriuma által javasolt általános építkezési támogatások: Csicsó (templom felújítása): 8400, Sókszelőce (templomtető cseréje): 7000, Garamsalló (templom felújítása): 4000, Runya (templomtető javítása): 4100, Barka (templom belső felújítása): 1700, Lelesz (templom teljes külső felújítása): 3100, Nagykapos (ifjúsági központ – vakolás, szigetelés): 2900, Homonna (templomablakok cseréje): 2500, Bodzásújlak (a templom homlokzatának és kerítésének a javítása): 2000, Ekel (parókia felújítása): 2000, Barsvárad (parókia felújítása): 3900, Simonyi (parókia felújítása): 1200, Alsólánc (régi tanítólak átalakítása): 2000, Nagytoronya (templom külső felújítása): 2400, Abara (gyülekezeti ház építése): 1900, Solymos (templomablakok cseréje): 1500, Kiszte (templom belső felújítása): 2000, Kisújfalu (gyülekezeti ház felújítása): 1000, Pozba (parókia elektromos hálózatának cseréje): 500, Bódvavendégi (templomtető felújítása): 1800, Újhely (templomépítés befejezése): 2400, Ungmogyorós (templom elektromos hálózata): 500, Szalók (templomablakok cseréje): 1000, Kazsó (templom belső felújítása): 1000 euró.

A Segélyalap kuratóriuma által javasolt missziói támogatások: Jóka (bibliaismereti verseny): 1260, Bátorkeszi (nyári táborok): 1100, Nagykálna (gyermek- és ifitáborok) 2000, Hanva (egyházmegyei presbiteri továbbképzők): 1000, Körtvélyes (evangelizáció, ifitalálkozó): 300, Örös (egyházmegyei konfirmandustalálkozó): 1000, Nagyráska (Csillagszemű gyermektábor): 1000, Bező (missziós te-

(Folytatás a 12. oldalon)

(Befejezés a 11. oldalról)

vékenység): 1500, Bodzásújlak (nyári gyermektábor): 600, Nagymegyer (gyülekezeti missziói program): 400, Bátorkeszi (Bátorkeszi István Napok): 800, Gömörszkáros (bibliatábor, ifikirándulás): 200, Abaúj-tornai Református Egyházmegye (presbiteri konferencia, gondnoki csendesnap): 300, Kisgéres (egyházmegyei adventi szavalóverseny): 200, Deregnyő (presbiteri konferencia): 1000, Pályin (a Joel együttes CD-jének kiadása): 1000, Jóka (nyári ifjúsági és gyermektábor): 1200, Rimaszombat (a Tompa Mihály Református Gimnázium nyári hitéleti tábora): 500, Berzéte (gömöri evangelizációs esték): 250, Alsómihályi (anyanyelvi hitoktatás): 100, Felsővály (bibliaismereti vetélkedő): 200, Nagytoronya (nyári evangelizációs gyülekezeti tábor): 150, Örös (gyülekezeti napközi tábor): 100, Kisgéres (gyülekezeti napközi tábor): 100 euró.

– A Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma és az Egyház és Állam Közti Kapcsolatok Intézete által 2009. október 14-e és 16-a között – Az egyházak finanszírozása a 21. században címmel – megtartandó nemzetközi konferenciára Fazekas László püspököt, Fekete Vince főgondnokot, Géresi Róbert püspökhelyettest és Molnár Sándor zsinati főtanácsost delegálja. A Zsinati Elnökség ajánlja, hogy egyházunk egy előadásban prezentálja a vissza nem kapott ingatlanok okozta problémákat.

A Zsinati Tanács 2. üléséről

– Felkéri az espereseket, hogy 2009. június 15-ig tegyenek írásos javaslatot a lelkészek teljesítménypótléka megítélésének kritériumrendszerére.

– Pályázatot ír ki az egyházzenei osztály igazgatói tisztségére, melynek a Kálvinista Szemlében való megjelentetéséért a Zsinati Iroda a felelős. A leadási határidő: 2009. július 31.

– A Zsinat által megválasztott bizottságokhoz a munka koordinálása érdekében a következő tanácsosokat rendelte hozzá: missziói bizottság – Rákos Loránt zsinati tanácsos, teológiai-etikai bizottság – Básti Péter zsinati tanácsos, jogi bizottság – Básti Péter zsinati tanácsos, számvevő bizottság – Molnár Sándor zsinati főtanácsos.

– A zsinati ülések jegyzőkönyvének a vezetésével Balogh Janette asszisztenst bízza meg.

– A Zsinattól kapott megbízás alapján a Kálvinista Szemlében megjelenteti a Segélyalap és a „perselypénzes" alapok 2008. évi gazdálkodását.

– Tudomásul vette, hogy a püspök és a főgondnok úgy határoztak, hogy a Segélyalap püspöki és főgondnoki alapjából 3000 euró támogatást nyújtanak a Martosi Református Egyházközségnek a református iskola fenntartására.

– Megállapította, hogy egyházunk alkotmányának 4. § (2) bekezdése rendelkezik arról, hogy az egyházközség presbitériuma felelős azért, hogy a reformáció hitelvei alapján Jézus Krisztus evangéliuma minden hívőnek saját anyanyelvén hirdettessék. A presbitérium vagy az egyházközségi közgyűlés határozatának összhangban kell állnia egyházunk alkotmányával és törvényeivel. Ezzel összefüggésben a Zsinati Tanács a Garanyi Református Egyházközség presbitériumának ajánlja, hogy minden vasárnap mindkét nyelven legyen megtartva az istentisztelet, illetve két nyelven legyen kiszolgáltatva az úrvacsora.

– 34 000 euró kamatmentes kölcsönt nyújt a Fiatal Reformátusok Szövetségének. A kölcsön visszafizetésének határideje: 2009. augusztus 31.

– Miután a Gustav-Adolf-Werk elfogadja a Fiatal Reformátusok Szövetsége projektjét a kassai, a Miklósbörtön utca 3. szám alatt található székháza felújítására, kész megelőlegezni a Firesz számára 2010-re megítélt támogatást.

– Juraj Brecko, az Ondava-hernádi Református Egyházmegye esperese 2009. május 6-án kelt levelében két kérdéssel fordult a Zsinati Tanácshoz. Megkeresztelhető-e olyan szülők gyermeke, akik házasságon kívül élnek együtt és nem hajlandók összeházasodni? Kiszolgáltathatók-e az úrvacsorai jegyek olyan reformátusnak, aki nem akarja elhagyni a házasságon kívüli együttélés állapotát? A Zsinati Tanács Juraj Brecko beadványát a jogi bizottság és a teológiai-etikai bizottság elé terjeszti. A Zsinati Tanács felszólítja a teológiai-etikai bizottságot, hogy tegyen eleget a Zsinat ZS-26/2007-es számú határozatának, amelyben a Zsinat elrendelte a törvénytervezet teológiai állásfoglalással való kibővítését, a teológiai állásfoglalással kibővített törvénytervezet véleményezésre történő szétküldését. A végleges törvénytervezetet a jogi bizottságnak – teológiai indoklással együtt – legkésőbb 2009. augusztus 31-ig kell benyújtania a Zsinati Tanácsnak.

– Helyeselte, hogy egyházunk tiltakozzon a nyelvtörvény készülő módosítása ellen. A Zsinati Tanács megbízza Géresi Róbert püspökhelyettest, hogy fogalmazza meg egyházunk tiltakozását.

– Jóváhagyta, hogy a Kőrösi Református Egyházközség eladja a tulajdonában levő 2675 négyzetméter szántóföldjét Kőrös községnek. A jóváhagyás feltétele, hogy az egyházközség a vételárból az eladás évében legalább 3500 euróért legalább 2,675 hektár szántóföldet vásárol.

Komárom

Elkezdődött a diakóniai képzés

Március 19-én elindult egyházunk Diakóniai Központjának első képzési programja, melyre egyházunk minden gyülekezetéből vártuk a diakónia iránt érdeklődő, illetve az azt már végző gyülekezeti tagok jelentkezését. A közelről és távolról érkező résztvevők (Pozsonytól Nagykaposig) szép számban jelentek meg a komáromi megnyitón, ahol **Szabó Annamária** igazgató köszöntötte a jelenlevőket, majd **Géresi Róbert** püspökhelyettes tartotta meg a nyitó áhítatot.

Ezt követően **Molnár Sándor** zsinati főtanácsos szólt pár szóban egyházunk diakóniájáról, szükségleteiről és a központ történetéről. A köszöntőket követően a képző tanárok – **dr. Hézser Gábor** és **dr. Fruttus István Levente** – vették át a szót.

Az oktatás két napja jó hangulatban és hasznos munkával telt, az oktatóktól és a résztvevőktől is pozitív visszajelzések érkeztek.

Szabó Annamária

Jóka

Leküzdeni minden akadályt

***„…ha elfeledkeznének is ezek: én terólad el nem feledkezem.“* Az *Ézs 49,15*-ben írásba foglalt isteni ígéret volt a vezérgondolata annak a szakmai konferenciának, amelyet a Jó Pásztor Háza Gyermekotthon rendezett március 27-én és 28-án Jókán.**

A nevelőszülőknek, örökbe fogadó szülőknek és intézeti nevelőknek tartott előadás-sorozatot és a március 27-ei esti zenés áhítatot **dr. Szarka Miklós** lelkipásztor, egyetemi docens, pasztorálpszichológus tartotta. Az egész napos szakmai együttlét kérdéskörei a következők voltak: Hogyan fejlődhetünk mi, nevelőszülők, nevelők és gyermekek családdá? Hogyan növekedhetünk nevelő házaspárrá? Hogyan oldjuk fel azt a problémát, hogy gyermekeink nem fogantatásuktól kezdődően a mi gyermekeink? Lehet-e a nevelés egyáltalán gyógyítássá, mit tegyünk a kifáradás ellen? Emellett szó volt a pihenés lehetőségeiről is. Az előadó, aki hitvesével, Gyopárral együtt öt gyermeket nevelt fel, személyes hitvallásként a következőket mondotta: *„Voltak, akik mint szülőanyák, nemzőapák elfeledkeztek gyermekeikről, talán azért is, mert róluk is elfeledkeztek szüleik 30–40 évvel ezelőtt. Ezek a gyermekek itt vannak, itt maradtak, ránk maradtak: Isten hagyta őket ránk. Mi pedig nevelőszülők, örökbe fogadó szülők, nevelőotthoni nevelők nem feledkezünk el róluk. Hordozásuk, vállalásuk, a bennük ejtett és esett sebek gyógyítása mindennapi harc, néha kudarc, néha öröm, élmény – mégis gyönyörű feladat. E ránk bízott gyermekeket meg kell tanítanunk közösségben élni, tanulni, szeretni. Mindeközben pedig nekünk napról napra tanulnunk kell azt, hogy miként neveljünk, neveljük őket gyermekké, emberré. Sőt: a nevelő és befogadó szülők, nevelők között vagyunk olyanok is, akik mindezt azért vállaljuk, hogy egyben megvalljuk: Isten nem feledkezett meg rólunk, hanem elfogadott bennünket. E gyermekeket az ő kinyújtott karjaként Ő bízta ránk. E gyermekek hordozása, nevelése közben az is feladatunk, hogy rendszeresen tanuljunk és képezzük magunkat: Hogyan lehetne jobban nevelni? Hogyan tanulhatunk hibáinkból, miként lehetünk nem elfáradt, kiégett, hanem szerető, érzelmeket közlő hűséges szülők, Isten jobb eszközei a nevelésben?”*

Az oldott hangulat, a nemes humorral fűszerezett előadások és a háromnyelvű közösség élénk érdeklődése azt mutatta és bizonyította, hogy akik Jézus Krisztus megbízatásából és a tőle nyert talentumokkal sáfárkodva segítenek azokon, akik segítségre, emelésre, támaszra és szakellátásra szorulnak, nyelvi, technikai és földrajzi akadályokat leküzdve egyek tudnak lenni. Egyek tudunk lenni azért is, mert a missziói parancs és a diakóniai szolgálat végzése közben mindenfajta akadályt át kell hágnunk (nyelvit, vallásit, felekezetit, etnikait stb.).

Gasparecz Tihamér

Vágsellye

Ifjúsági istentisztelet

„Engedjétek, és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermekek, mert ilyeneké a mennyek országa” (Mt 19,6). Ezzel a fohásszal kértük Urunk áldását az első ifjúsági istentiszteletünkre, amely 2009. március 29-én volt Vágsellyén.

Fontosnak tartjuk a gyülekezetben az ifjúságot, ezért is szerveztük ezen áldott alkalmunkat. Egyre kevesebb gyermek születik, s ez egy szórványgyülekezetben még inkább érezhető. Általában az idősebb nemzedék jár rendszeresen Isten házába, ezért is szerettük volna, ha gyülekezetünk látható jelként tesz tanúbizonyságot arról, hogy milyen fontosak egy gyülekezet életében a gyermekek is. Maga Jézus is nagy szeretettel vette őket körül.

Sándor Veronika lelkésznő szeretettel üdvözölte az egybegyűlteket, s külön örömmel köszöntötte a gyermekeket, köztük azokat, akikkel együtt szolgált. **Bertók Bernadett** ötödikes tanuló *A példabeszédek könyvéből* olvasta Isten szavát. **Száz Tamara** hatodikos lány hálás szívvel, imára kulcsolt kézzel mondott köszönetet Gondviselőnknek a nevelői, szülői vigyázásért. Majd egy ifjúsági éneket követően az *Ef 5,15–17* alapján hirdette a lelkésznő Isten igéjét. Hangsúlyozta, hogy a rendelkezésünkre álló időt bölcsen kell kihasználnunk, mert senki sem tudhatja, hogy meddig tart a kegyelmi idő. Végül **Szabó Réka** hatodikos tanuló hívott minket közös elcsendesedésre, hálát adva a törődésért; ugyanakkor kérte az Urat, hogy minden időben szívvel-lélekkel tudjunk nevéről vallást tenni.

Isten legyen áldott ezért a közös szolgálatért, a vezetésért, hogy együtt imádkozhattunk fiataljainkért!

Sándor Veronika

Királyhelmec

ProChrist – Kétség és ámulat

Ezen szavak nemes értelmének magyarázatában, keresztyén hitünk megerősödésében részesülhettünk a nyolc estét betöltő, műholdas közvetítés útján nyújtott evangelizációs istentiszteletek által a Bodrogköz központi városában, amikor is Németországból, tolmács segítségével anyanyelvünkön hallgathattuk **Ulrich Parzany** német evangélikus lelkész igehirdetését.

Március 30-a és április 6-a között estéről estére elénk állította azokat az embereket, akik korábban távol álltak Istentől, szenvedtek káros szenvedélyeiktől, de a Szentírás megismerése elvezette őket a gyógyulás útjára. Bizonyságtételeikben elmondták, hogy ma már – hitükben megerősödve – az Úrnak szentelik az életüket. Minden lehetséges annak, aki hisz Jézus Krisztusban, mert Ő velünk van, meghalt értünk, hogy nekünk reménységünk legyen. Isten mindig hív, ne küldd el, és ne dobd el ezt a hívást! – hallottuk a megtért emberek szájából. Az Úrnál ma, a 21. században is vannak csodák, csak észre kell őket vennünk.

A sokezres tömegtől Istenünk dicsőségét hirdető hozsanna énekeket is hallhattunk, amiket mi is énekeltünk magyarul. Ulrich Parzany igehirdetései a hit erejéről szóltak, a Jézus Krisztus üzenetét hirdette, aki azért jött a világra, hogy megváltson bennünket, de ehhez találkoznunk kell vele. Igehirdetésének üzeneteit emlékezetünkbe véstük, lelkesedése átjárta szívünket-lelkünket, megerősített hitben és szeretetben, amit közös imádságainkban mondtunk el.

A kultúrház nagytermének sorait református, római és görög katolikus hívek (nemcsak a városból, de Bodrogköz és Ung-vidék falvaiból érkezők) töltötték meg. A hátsó sorból látva ezt a Szentírásnak az az üzenete jutott eszembe, hogy eljön az idő, mikor egy akol és egy pásztor lesznek. És mit találtam még oly felemelő, lelket gyógyító erőnek? A teremből kivonuló tömeg sugárzó arcát, a csillogó szemeket. Az az érzés járt át, Isten itt volt velünk ma este is, mi befogadtuk Őt, munkál bennünk a békesség, a szeretet és a reménység tüze. Legyen Istené a dicsőség, amint ez minden este elhangzott **Molnár István** lelkész szájából.

Szerdi Matild

Debrecen

Krisztus a jövő, együtt követjük Őt

(Folytatás az 1. oldalról)

voltak jelen), így a Zsinat határozatképes volt. **Csomós József** tiszáninneni püspök vázolta azt a folyamatot, ami az alkotmányozó zsinat összehívásához vezetett. Nem feledkezett meg az 1991-ben alapított Magyar Reformátusok Világszövetsége és az 1995 óta munkálkodó Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata szerepéről sem, és hangsúlyozta, hogy az egység megszületése 1881-ben se volt egyszerű, ma viszont a határok légiesedésének és a régiók megerősödésének a korát éljük. Kinyilvánította, hogy a 2004. december 5-ei népszavazás felért egy lelki Trianonnal, sokkolta a nemzet sorsáért aggódókat, de fel is gyorsította az eseményeket.

Bibza István kolozsvári esperes ismertette röviden az elfogadandó alkotmánytervezetet, amit egy korábbi inter-

Az alkotmány megszavazása

jújában egyébként a „jövő nyomvonalának” nevezett. **Szűcs Endre** jegyző felsorolta azokat az egyházakat, amelyek már ratifikálták, illetve elkötelezték magukat az alkotmány ratifikálása és jogrendjükbe való beillesztése mellett. (Egyházunk kapcsán idézte mindkét zsinati határozatot: azt is, amelyikkel a zsinat nem ratifikálta, és azt is, amelyikben hitet tesz az együttműködés fontossága mellett.) Végül a zsinat vita nélkül, egyhangúan elfogadta a dokumentumot. Ugyancsak így járt el azzal az üzenettel *(lapunk 2. oldalán olvasható – a szerk. megj.),* amely összefoglalja a dokumentum lényegét.

Majd az alkotmányt a ratifikáló Kárpát-medencei részegyházak püspökei és főgondnokai ellátták kézjegyükkel. (Ugyanezt megtette az Amerikai Magyar Református Egyház képviseletében **Szabó Sándor** püspök és **Kocsis Attila** esperes is.) Végül Tonk István bejelentette, hogy megbízzák a Generális Konvent liturgiai bizottságát, hogy egy éven belül dolgozza ki a közös liturgiát és állítsa össze a hozzá rendelt énekeskönyvet.

Az ülést követő sajtótájékoztatót, amelyet élénk érdeklődés övezett, Bölcskei Gusztáv, **Pap Géza** erdélyi püspök és egyházunk püspöke, **Fazekas László** tartotta. Utóbbi rámutatott: bár egyházunk zsinata nem ratifikálta az alkotmányt, az egységesülési folyamatnak kezdettől fog-

Bölcskei Gusztáv, Fazekas László és Pap Géza a sajtótájékoztatón

va részese, és a továbbiakban sem szándékszik kimaradni belőle. A szlovák egyháztagokra irányuló kérdés kapcsán elmondta, hogy egyházunk ügyel arra, hogy meg tudja mutatni a kisebbség iránti jóindulatot. Bölcskei Gusztáv józan és bölcs döntésnek nevezte zsinatunk hozzáállását, s kinyilvánította: ha nem minden százszázalékos, még nincs vége a világnak; tudunk távlatosan gondolkodni.

Mindeközben a templomon kívül zajlott az élet: az egész Kárpát-medencéből összesereglett református hívek az otthonról hozott maréknyi földet beleszórhatták a Kárpát-medencét formázó medencébe,

Maréknyi földet a medencébe

megcsodálhatták a felállított életfát, részesei lehettek a számtalan kulturális program valamelyikének, végigjárhatták a református egyházak különböző tevékenységeit bemutató sátrakat [egyik helyen a sajtó (lapunk a dunántúliakkal osztozott egy standon), másikon az oktatási intézmények, harmadikon a missziók, szeretetszolgálatok és a kézművesek lettek elhelyezve], vagy éppen erőt gyűjthettek a délutáni egységesítő menetre.

Kis Lucia lapterjesztő ezer Kálvinista Szemlét osztott szét a lapunk iránt érdeklődők között

A város központjában kijelölt szimbolikus körúton a négy magyarországi egyházkerület püspökei és főgondnokai vezetésével nagy éneklő tömeg vonult végig; nem hiányzott Orbán Viktor korábbi miniszterelnök és Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi és határon túli magyarok bizottsága elnöke sem. Több csapat magasra tartott táblán jelezte illetőségét. Számunkra különösen kedves volt látni a bátorkesziek mindenütt „felbukkanó” tábláját, a lévaiak „igenes” véleményét és a

kassai egyháztagokét. A „menetelők” szimbolikus cselekmények tanúi is lehettek: a Kárpát-medence mesterségesen leválasztott részegyházai kaptak egy-egy haranglábat, ahol a vezérigéjükkel fogadhatták és a keblükre ölelhették a többi egyházkerület elnökségét. A menet a beregszászi állomáshelytől a komáromi, a

A komáromi haranglábnál Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok köszönti a testvéreket. (Fotó: parokia.hu)

bácsfeketehegyi és a kolozsvári érintésével jutott el az utolsóig, a nagyváradi állomáshelyig.

Délután négykor a szabadtéri úrvacsorás istentisztelet kezdetét jelezték az egész Kárpát-medence református templomaiban megszólaló harangok is. A zsinat üze-

(Folytatás a 15. oldalon)

Debrecen
Krisztus a jövő, együtt követjük Őt

(Befejezés a 14. oldalról)
netét Tonk István olvasta fel, majd **Tőkés István** nyugalmazott teológiai professzor

Elkészítve az úrvacsorai jegyek

emelkedett szólásra. Beszédében *(lapunk 8. oldalán közöljük – a szerk. megj.)* a remény hangján szólt, de szerinte az egységesülés „rendelt ideje” még nem érkezett el. **Koncsol László,** egyházunk tiszteletbeli főgondnoka köszöntésében *(lapunk 9. oldalán olvasható – a szerk. megj.)* a nem mások ellenében és kárára való növekedésünk óhaját is megfogalmazta. A zsinatot köszöntötte **Papp Éva Adrienn** másodéves debreceni teológa is, aki aláhúzta: szeretet nélkül nincs élet, mert a szeretet olyan, mint a fény.

A istentisztelet elején Bölcskei Gusztáv prédikált az *1Móz 37,12–17* alapján. Igehirdetésében *(lapunk 1. oldalán közöljük – a szerk. megj.)* József történetén keresztül kimondta a lényeget: nem akarunk csonka családban élni. Az úrvacsorai liturgiát a részegyházak püspökei végezték (Fazekas László a kérdéseket tette fel), s az istentiszteleten, akárcsak a nap egészén, **Berkesi Sándor** karnagy vezetésével szolgált a Kárpát-medencei Egyesített Református Kórus is (benne a Firesz Cantate Domino kórusának tagjai).

S miután megvolt az esemény csúcspontja, a további szabadtéri programoknak a hirtelen kerekedett vihar és a zápor eső véget vetett... A Nagytemplom így befogadott olyan előadókat is, akik kinti színpadon léptek volna fel az este folyamán. Mintegy félórás koncertet adott a

A Cantate Domino néhány tagja a nagytemplomi koncerten. (A lapszámunkban található debreceni képek – egy kivételével – a szerző felvételei)

Cantate Domino (**Süll Kinga** és **Oros Márta** vezényletével). Nagyon élvezetes volt a **Kiss Ferenc** vezette Etnofon Zenei Társulás zenéje, akárcsak **Bakos Árpád** és barátai (Délvidék) népzenei produkciója. A nap végére **Fassang László** orgonakoncertje tett pontot. Mi viszont reméljük, hogy mindazok számára, akik részesei lehettek ennek a nagy Kárpát-medencei református összesereglésnek, a megtapasztaltak, a lelki és szellemi élmények inkább kettőspontot jelentenek.

–akb–

A vihar elől „megmentik” az életfát...

HUSZÁR KÁROLY (1937–2009)

Váratlan és rövid betegség után 2009. március 11-én elszólította az Úr Huszár Károlyt, a réte-boldogfai gyülekezet gondnokát. Május 10-én lett volna hetvenkét éves.

Boldogfán született, és ebben a csodálatos kis magyar faluban, népünk határának a peremén, a Kis-Kárpátok koszorúja alatt élte le egész életét, amely megpróbáltatásokban és örömökben is gazdag volt. Gyermekként megélte a nagy világégést, a második világháborút, annak minden kínjával, bajával, kétségeivel és bizonytalanságával; majd az utána következő talán még rosszabbat. Amikor még a statisztikában sem szerepeltünk, mert hivatalosan nem is voltunk. Utána ugyan lettünk, de a hatalom szemében rosszak voltunk, mert nem illettünk bele az akkori hivatalos elképzelésekbe. Kisemmiztek, megnyomorítottak, elvették mindenünket, a feje tetejére állították hagyományos életünket.

Huszár Károly, a boldogfai parasztgyerek az akkori különös világban asztalosnak tanult ki, s kitűnő mesterként kereste kenyerét egész életén át. Megnősült, haláláig hű nejével, Molnár Máriával 47 éven át élt boldog házasságban. Családjukat Isten három gyermekkel áldotta meg, akiket nagy szeretettel, odaadással neveltek fel, tanítván őket minden szépre, jóra, azon felül még istenfélelemre és nemzetünk szeretetére is.

Sosem a saját maga boldogulását, hanem családját, népét és végül, de nem utolsósorban egyházát tekintette élete céljának. Együtt élt családja, népe és nemzete, valamint egyháza, gyülekezete gondjaival. A réte-boldogfai református gyülekezetnek 1970-től, tehát 33 éves korától presbitere, majd 1989-től gondnoka volt. A nyolcvanas évek végén és a kilencvenes évek elején egy egész cikluson át a pozsonyi egyházmegye világi tanácsbírája is volt. A gyülekezeti alkalmak látogatásában és a gyülekezet teherviselésében családjával együtt követendő példa volt. Minden nagyobb feladat megoldásából komoly részt vállalt. Ilyen volt pl. a parókia újjáépítése, a templom többszöri felújítása, majd öt évvel ezelőtt a boldogfai temető kerítésének tatarozása és a ravatalozó megépítése (ez utóbbinál már 67 éves volt).

Eltávozta fájdalmat és hatalmas űrt hagy maga után. Adjon az Úr elég erőt szeretteinek a gyász elviselésére, hűséges szolgáját pedig fogadja be örökébe!

Cs. Molnár János

Befejeződik az általános tisztújítás

Az általános tisztújítás keretében az Abaúj-tornai Református Egyházmegye **Géresi Róbert** abaújszinai lelkipásztort és **Porubán Ferenc** tornagörgői gondnokot újra megválasztotta az egyházmegye zsinati képviselőjének. Mindketten egyben meg lettek választva a Zsinati Elnökség tagjainak is (Géresi Róbert püspökhelyettes, Porubán Ferenc pedig főgondnokhelyettes lett), és ezen tisztségüknél fogva tagjai lettek a Zsinatnak. Ezért az alkotmány és a választási törvény értelmében az egyházmegye egy lelkészi és egy világi zsinati helye betöltetlen maradt.

Ezekre a helyekre a május 26-án Rozsnyón megtartott egyházmegyei közgyűlés **Molnár Árpád** rozsnyói lelkipásztort és **Icso Béla** barkai gondnokot jelölte. A jelöltekre az abaúj-tornai egyházközségek presbitériumai 2009. június 30-ig szavazhatnak.

Básti Péter,
az EVB elnöke

Felhívás

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház és a prágai magyar református missziós gyülekezet várja azon lelkipásztor jelentkezését, aki 2009 őszétől vállalná a gyülekezeti szolgálat ellátását. A gyülekezet olyan lelki embert vár, aki a magyar nyelven kívül bír legalább egy világnyelvet, a gyülekezeti teendők elvégzésén kívül tartaná a kapcsolatot a más csehországi városokban élő magyarokkal és a cseh protestáns felekezetekkel, valamint képviselné a gyülekezetet a különböző magyar rendezvényeken. Előnyben részesülnek a cseh vagy szlovák nyelvet beszélő jelentkezők. Lehetőség van arra, hogy a lelkész a lelkészi fizetését másodállás vállalásával kiegészítse. A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház a lelkipásztori béren kívül lakhatási támogatást biztosít.

Jelentkezni a **Zsinati Iroda** címén **(Fő tér 23., 979 01 Rimaszombat) 2009. augusztus 15-ig** lehet. Bővebb felvilágosítás a **+420 602 102 345**-ös telefonszámon kérhető.

Pro Christ 2009. A március 30-a és április 6-a között a szászországi Chemnitzből Ulrich Parzany nyugalmazott evangélikus lelkipásztor közreműködésével megvalósult műholdas evangelizációba két városi gyülekezetünk kapcsolódott be, mégpedig a rimaszombati és a királyhelmeci.

Napközis tábori program. A KOEN (Kinderwerk Oost Europa Nederland) holland szervezet képviselői április 28-án Rimaszombatban, illetve Nagysallón mutatták be egyházunk lelkipásztorainak, hitoktatóinak és ifjúsági vezetőinek az általuk 2009-re készített napközis tábori programot. Tavaly egyházunk közel harminc gyülekezete használta a KOEN anyagát nyári napközis tábora megszervezésénél.

Előadás, tájékoztatás. Május 3-án a Felsőpatonyi Református Egyházközség meghívásának tett eleget Balczó András olimpiai bajnok öttusázó, a nemzet sportolója, aki életéről és hitéről vallott szépszámú közönség előtt a kultúrházban. Előtte Kun Ferencz, a Rákóczi Szövetség alelnöke a szervezet tevékenységéről tartott tájékoztatást.

Makkai Sándor-díj. A Magyarországi Református Egyház Zsinata május 14-én hozott határozata alapján Makkai Sándor-díjat kap Bohák Valéria, az Érsekkétyi Református Egyházi Alapiskola és Óvoda igazgatója.

Evangelizáció. Május 25-e és 29-e között az alistáli református templomban Csákány Tamás érdligeti református lelkipásztor szolgálatával evangelizációs istentiszteletek voltak, melyeken Mózes életének jelentős mozzanatain keresztül lehetett megtapasztalni Isten közelségét.

Pünkösdi koncert. Május 31-én pünkösdi koncertet szervezett a dunamocsi református gyülekezet a templomban. Fellépett a Lux aeterna kamarakórus.

Pályázat

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa – összhangban az egyházzenei osztály szervezeti és működési szabályzatának 7. §-ában foglaltakkal – pályázatot ír ki egyházunk egyházzenei osztálya igazgatói tisztének betöltésére. A tisztség betöltésének feltételei: önálló református egyháztagság és szakirányú felsőfokú diploma.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó szakmai önéletrajzát, a feltételek teljesítését igazoló okiratait, valamint az egyházzenei osztály működésére, finanszírozására és fejlesztésére vonatkozó koncepcióját. A pályázatot ajánlott küldeményként legkésőbb **2009. július 31-ig** kell beküldeni a **Zsinati Iroda** címére **(Fő tér 23., 979 01 Rimaszombat).** Információ az alábbi elektronikus postacímen kérhető: reformata@reformata.sk.

Hitmélyítő csendeshét. 2009. augusztus 3-a és 9-e között a komáromi és a bősi református gyülekezet szervezésében hitmélyítő csendeshétre kerül sor a Pilisben. Helyszín: Tahi lelkészüdülő. A hét témája: *Krisztus követése* – hitünk megélése egyénileg, a családban, gyülekezetben… Előadó: Dr. Fekete Károly. A hét részvételi díja: 30 000 forint.

Jelentkezni 2009. június 29-ig az alábbi címen és elérhetőségeken lehet: **Oros Márta, Fő u. 49., 930 10 Dolný Štál,** tel.: 0908/716 783, e-mail: napraforgo75@gmail.com.

A Pátria rádió protestáns műsorai:

Június 21-én 8.05-től a Világosság című egyházi műsor református félórájának a témája a nagy „leleplezés": József megismerteti magát testvéreivel. A testvérek reakciójáról Dobai Sándor esperes, dunamocsi lelkipásztor elmélkedik.

Július 5-én 8.05-től a Világosságban Tücsökné Komjáthy Zsuzsanna dunaradványi lelkipásztor arról szól elmélkedésében, hogy miért is hívta a fáraó Egyiptomba Jákóbot és fiait.

Július 19-én 8.05-től a Világosságban Nagy Zsolt negyedi lelkipásztor arról szól a hallgatókhoz, hogy Jákób – eleget téve a fáraó meghívásának és hogy közelebb kerüljön szeretett fiához – Egyiptomba költözik népes családjával, ahol Gósen földjén telepednek le.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 12.05

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárno). Megjelenik havonta.
Főszerkesztő: Fazekas László
Szerkesztő: A. Kis Béla
Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkészi hivatalokban.
Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.
A lapterjesztést **a szerkesztőség** végzi:
930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.
E-mail: akisbela@ba.telecom.sk
Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)
A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.
Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla
Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298
Nyilvántartási szám: EV 162/08